

FINANCIRANJE HRVATSKIH ŽELJEZNICA

Lovrić, Ivana

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic in Pozega / Veleučilište u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:112:067607>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-16**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in Pozega Graduate Thesis Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

IVANA LOVRIĆ, 0067268023

FINANCIRANJE HRVATSKIH ŽELJEZNICA *ZAVRŠNI RAD*

Požega, 2021. godine.

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

DRUŠTVENI ODJEL

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO

FINANCIRANJE HRVATSKIH ŽELJEZNICA

ZAVRŠNI RAD

IZ KOLEGIJA FINACIJE ZA PODUZETNIKE 1

MENTOR: Doc.dr.sc. Potnik Galić, prof. v. š.

STUDENT: Ivana Lovrić

JMBAG: 0067268023

Požega, 2021.

SAŽETAK

Razdvajanjem HŽ-a postoje tri zasebna i samostalna poduzeća, i to HŽ Cargo d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i HŽ Infrastruktura d.o.o. HŽ Cargo d.o.o. je društvo u „100%-tnom vlasništvu Republike Hrvatske koje se bavi javnim željezničkim prijevozom i prijevozom tereta u domaćem i međunarodnom željezničkom i kombiniranom prometu. Osnovna djelatnost HŽ Putničkoga prijevoza jest obavljanje javnoga prijevoza putnika u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prijevozu. HŽ Infrastruktura upravlja željezničkom infrastrukturom u RH. Usljed posljedica Korona virusa i potresa u sva tri poduzeća došlo je do smanjenja planiranih prihoda za 2020. godinu te su planirani prihodi u državnom proračunu manji od planiranih rashoda, što rezultira planiranim manjkom za 2020. godinu. U projekcijama za 2021. g. i 2022. g. također su planirani manji prihodi u odnosu na rashode.

Ključne riječi: Hrvatske željeznice, Financiranje, HŽ Cargo, HŽ Putnički prijevoz, HŽ Infrastruktura.

SUMMARY

With the separation of HŽ, there are three separate and independent companies, namely HŽ Cargo l.l.c., HŽ Putnički prijevoz d.o.o. and HŽ Infrastruktura l.l.c. HŽ Cargo l.l.c. is a company „100% owned by the Republic of Croatia“ which deals with public railways transport and freight transport in domestic and international railway and combined transport. The main activity of HŽ Putnički prijevoz is to perform public transport of passengers in domestic and international railway transport. HŽ Infrastruktura manages the railway Infrastructure in the Republic of Croatia. Due to the consequences of the Corone virus and the earthquake in all three companies planned revenues for 2020 decreased and planned revenues in the state budget are lower than planned costs, which results in the planned deficit for 2020. In the projections for 2021 and 2022, lower revenues compared to expenditures are also planned.

Keywords: Croatian Railways, Financing, HŽ Cargo, HŽ Putnički prijevoz, HŽ Infrastructure

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. OBILJEŽJA FINANCIRANJA	2
2.1. Definicija financiranja	2
2.2. Vrste financiranja.....	3
3. FINANCIRANJE PRORAČUNSKIH KORISNIKA I JAVNIH PODUZEĆA.....	4
3.1. Vrste javnih poduzeća.....	5
3.2. Financijsko izvještavanje javnih poduzeća	7
4. FINANCIRANJE HRVATSKIH ŽELJEZNICA	12
4.1. Općenito o Hrvatskim željeznicama	12
4.1.1. HŽ Cargo d.o.o.	13
4.1.2. HŽ Putnički prijevoz d.o.o.....	13
4.1.3. HŽ Infrastruktura d.o.o.	14
4.2. Prihodi Hrvatskih željeznica	16
4.2.1. Prihodi poduzeća HŽ Infrastruktura d.o.o.	16
4.2.2. Prihodi poduzeća HŽ Putnički prijevoz d.o.o.	20
4.3. Rashodi Hrvatskih željeznica.....	22
4.3.1. Rashodi za poduzeće HŽ Infrastruktura d.o.o.	22
4.3.2. Rashodi poduzeća HŽ Putnički prijevoz d.o.o.....	27
4.4. Planirani račun prihoda i rashoda i račun financiranja za 2020. godinu te projekcije za 2021. i 2022. godinu.....	31
4.5. Planirani i ostvareni račun prihoda i rashoda HŽ Putničkog prijevoza za 2019. godinu	36
5. ZAKLJUČAK.....	40
6. LITERATURA	41
POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA.....	44
IZJAVA O AUTORSTVU RADA	46

1. UVOD

Predmet ovog završnog rada je istražiti načine financiranja Hrvatskih željeznica. Budući da je riječ o proračunskim korisnicima, važno je pridržavati se zakonskih propisa i rokova prilikom izrade financijskih planova i financijskog izvještavanja.

Cilj ovog završnog rada je opisati i prikazati planirani račun prihoda i rashoda te primitaka i izdataka poduzeća HŽ Infrastruktura d.o.o. i HŽ Putnički prijevoz d.o.o. za 2020. godinu te projekcija za 2021. i 2022. godinu.

Prilikom izrade teorijskog dijela rada informacije i podatci će se pronalaziti u stručnoj literaturi, odnosno u stručnim knjigama, časopisima, online literaturi, statističkim podacima. Za analizu računa prihoda i rashoda te računa financiranja koristit će se službene stranice HŽ Infrastrukture i HŽ Putničkog prijevoza. Na temelju svih prikupljenih podataka odabrat će se najbitniji za pisanje ovog rada kako bi rad bio sažet i što jasniji.

Završni rad je podijeljen na četiri poglavlja. Prvo poglavlje opisuje cilj i predmet istraživanja seminarskog rada, izvore podataka i metode istraživanja te strukturu rada.

U drugom poglavlju bit će opisana obilježja financiranja te definicija i vrste financiranja.

U trećem poglavlju bit će opisano financiranje proračunskih korisnika i javnih poduzeća. Detaljnije će se pojasniti javni sektor i javna poduzeća te će se navesti rokovi financijskog izvještavanja za javna poduzeća te za proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna.

U četvrtom poglavlju bit će detaljnije opisano financiranje Hrvatskih željeznica. Na početku poglavlja bit će detaljniji opis o Hrvatskim željeznicama i njihovoj podjeli na tri zasebna poduzeća: HŽ Cargo d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o. i HŽ Putnički prijevoz d.o.o. U nastavku će biti prikazani planirani račun prihoda i primitaka te račun financiranja iz državnog proračuna za poduzeća HŽ Infrastruktura d.o.o. i HŽ Putnički prijevoz d.o.o. za 2020. godinu te projekcije za 2021. i 2022. godinu. Na kraju poglavlja prikazat će se usporedba planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda HŽ Putničkog prijevoza za 2019. godinu.

2. OBILJEŽJA FINANCIRANJA

Financiranje je ključan segment svake poslovne aktivnosti. Bez financijskih sredstava odnosno financiranja bilo kojeg oblika nijedna poslovna aktivnost ne može napredovati, a o njoj ovisi i uspješnost poslovanja svakog poduzeća. Najbolji i najjeftiniji način financiranja za poduzetnike su unutarnji izvori financiranja. Ukoliko oni nisu mogući poduzetnici posežu za vanjskim izvorima financiranja. U nastavku je dana definicija financiranja te vrste i oblici financiranja.

2.1. Definicija financiranja

Postoje brojne definicije financiranja. Leksikografski zavod Miroslav Krleža (2021, url) financiranje definira kao „davanje novca ili odobravanje novčanih kredita nekom ekonomskom subjektu, obično kako bi se ostvarila gospodarska aktivnost, najčešće organizirana u obliku tuđeg projekta. Najčešće se financiranje veže uz banke i financijski sustav kao sektor koji posreduje između sektora privrede s viškom novčanih fondova i onih s manjkom novčanih fondova, a koji imaju potrebu za financiranjem, primjerice financiranje privatnih projekata, odnosno uz državu, koja najčešće financira javne projekte.“ Kada se govori o financiranju najčešće je riječ o dvostranom ugovornom odnosu. Međutim, financiranje može biti i jednostrano i nepovratno, u slučaju kada financirani subjekt ne daje nikakvu ekonomsku vrijednost zauzvrat ili u slučaju dotacija, subvencija, pomoći ili transfera nema obvezu vraćanja istih. Odluku o financiranju donosi menadžment poduzeća, a prema Vidučić (2012: 163) financijske odluke uključuju:

- „koliko sredstava pribaviti iz vanjskih izvora,
- hoće li reinvestirati dobitak ili isplatiti dividende, a u slučaju isplate kolika će biti stopa isplate,
- treba li sredstva pribaviti na tržištu vrijednosnica ili na bankovnom tržištu, nacionalnom, inozemnom ili eurotržištu, u domaćoj ili stranoj valuti,
- treba li pribaviti sredstva na kratak ili dugi rok,
- treba li emitirati vlasničke ili kreditne vrijednosnice,
- koje vrste vrijednosnica emitirati i kada“.

Financiranje je ključna točka svakog poduzeća i važno je primijeniti odgovarajući način financiranja pojedinih poslovnih aktivnosti.

2.2. Vrste financiranja

Prvi izvor financiranja u poduzeću je temeljni kapital, koji može biti u novcu, stvarima ili pravima. Najčešća prepreka za pokretanje i stvaranje poduzeća je osigurati dovoljne količine kapitala. Ukoliko vlasnik nema dovoljnu količinu kapitala, mora potražiti druge izvore financiranja. Različiti autori definiraju različite kriterije za vrste financiranja. U brojnim literaturama se spominju tri najčešća kriterija podjele financiranja, a ona su:

- vrijeme raspoloživosti izvora,
- podrijetlo izvora i
- vlasništvo izvora.

Vukičević (2006: 151) navodi da „financiranje prema vremenu raspoloživosti izvora može biti kratkoročno, srednjoročno i dugoročno“.

Kod kratkoročnog financiranja, poput kratkoročnih robnih ili novčanih kredita, izvori financiranja su raspoloživi do jedne godine. Kod srednjoročnog financiranja izvori financiranja su raspoloživi u vremenskom razdoblju od jedne do pet godina, a kod dugoročnog financiranja izvori financiranja su raspoloživi dulje od jedne godine. Srednjoročno financiranje se u praksi rijetko koristi, a najzastupljenije su kratkoročno i dugoročno financiranje.

Nadalje, Vukičević (2006) prema podrijetlu izvora, financiranje kategorizira kao unutarnje ili interno i vanjsko ili eksterno. „Unutarnje izvore financiranja čine dobit, amortizacija, brzo unovčiva imovina, razni surogati novca poput mjenica, čekova te rezerve-pričuve. Vanjske izvore financiranja poduzeće osigurava uzimanjem kratkoročnih i dugoročnih kredita, emisijom vrijednosnica i sl.“ (Vukičević, 2006: 151) U situacijama kada poduzetnik ne raspolaže s dovoljno unutarnjih izvora financiranja, primoran je koristiti neki od vanjskih izvora financiranja, a u praksi su to najčešće bankarski krediti.

3. FINANCIRANJE PRORAČUNSKIH KORISNIKA I JAVNIH PODUZEĆA

Prema Pravilniku o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (NN 23/19) „proračunski korisnici državnog proračuna i proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave jesu državna tijela, ustanove, vijeća manjinske samouprave, proračunski fondovi i mjesna samouprava čiji se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proračunu. Proračunskim korisnicima državnog proračuna u smislu članka smatraju se oni korisnici kojih je osnivač Republika Hrvatska, koji ostvaruju prihode iz državnog proračuna i/ili temeljem javnih ovlasti, zakona i drugih propisa, pri čemu ti prihodi iznose 50 posto ili više od ukupnih prihoda, te oni koji su navedeni u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika”. Proračun koji se donosi i vrijedi za jednu godinu mora biti uravnotežen, što znači da ukupni prihodi i primici moraju pokrivati ukupne rashode i izdatke.

U sljedećoj tablici prikazani su rokovi predaje financijskih izvještaja proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna.

Tablica 1. Rokovi predaje financijskih izvještaja proračunskih korisnika

Rokovi predaje financijskih izvještaja				
Financijski izvještaji proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna				
Obveznik	Razdoblje	Financijski izvještaji	Predaja	Rokovi
proračunski korisnici državnog proračuna	1.siječnja-31.prosinca	- Bilanca	● nadležnom razdjelu ● nadležnom područnom uredu Državnog ureda za reviziju ● područnom uredu FINA-e (Obrazac: BIL, Obrazac: PR-RAS, Obrazac: RAS-funkcijski, Obrazac: P-VRIO i Obrazac: OBVEZE)	do 31. siječnja
		- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima		
		- Izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji		
	- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza			
	- Izvještaj o obvezama			
	- Bilješke			
1.siječnja-30.lipnja	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima	● područnom uredu FINA-e (Obrazac: PR-RAS i Obrazac: OBVEZE) ● nadležnom razdjelu Obrazac: OBVEZE	10 dana po isteku izvještajnog razdoblja	
	- Izvještaj o obvezama			
	- Bilješke			
1.siječnja-31.ožujka i 1.siječnja-30.rujna	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima	● područnom uredu FINA-e (Obrazac: PR-RAS i Obrazac: OBVEZE) ● nadležnom razdjelu Obrazac: OBVEZE		
	- Izvještaj o obvezama			
razdjeli državnog proračuna	1.siječnja-31.prosinca	Konsolidirani izvještaji:		● područnom uredu FINA-e (Obrazac: BIL, Obrazac: PR-RAS, Obrazac: RAS-funkcijski, Obrazac: P-VRIO i Obrazac: OBVEZE) ● Ministarstvu financija (Bilješke)
		- Bilanca		
		- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima		
		- Izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji		
		- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza		
		- Izvještaj o obvezama		
	- Bilješke			
	1.siječnja-30.lipnja	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima	● područnom uredu FINA-e (Obrazac: PR-RAS i Obrazac: OBVEZE)	20 dana po isteku izvještajnog razdoblja
		- Izvještaj o obvezama		
- Bilješke				
1.siječnja-31.ožujka i 1.siječnja-30.rujna	-Izvještaj o obvezama	● područnom uredu FINA-e	15 dana po isteku izvještajnog razdoblja	
izvanproračunski korisnici državnog proračuna	1.siječnja-31.prosinca	- Bilanca	● nadležnom područnom uredu Državnog ureda za reviziju ● područnom uredu FINA-e (Obrazac: BIL, Obrazac: PR-RAS, Obrazac: RAS-funkcijski, Obrazac: P-VRIO i Obrazac: OBVEZE)	15. veljače
		- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima		
		- Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji		
	- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza			
	- Izvještaj o obvezama			
	- Bilješke			
1.siječnja-31.ožujka, 1.siječnja-30.lipnja i 1.siječnja-30.rujna	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima	● područnom uredu FINA-e (Obrazac: PR-RAS i Obrazac: OBVEZE)	20 dana po isteku izvještajnog razdoblja	
	- Izvještaj o obvezama			
	- Bilješke			

Izvor: Ministarstvo financija RH, url

Na gore prikazanoj tablici vidljivo je u kojem roku i koje izvještaje su proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna obvezni predati nadležnim institucijama. U pravilu su dužni predati pripadajuće izvještaje nakon isteka tekuće godine u propisanim rokovima koji su prikazani u gornjoj tablici.

3.1. Vrste javnih poduzeća

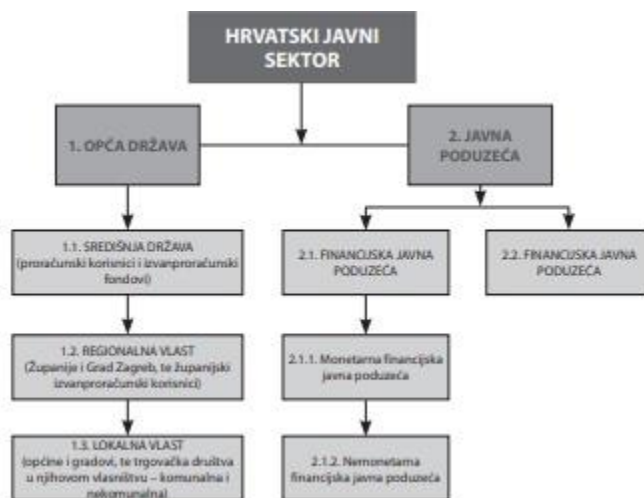
Javni sektor stvaraju, definiraju i kontroliraju tijela javne vlasti, a on je područje od općeg interesa. Javni sektor je „sektor kojeg čine državni proračun, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave”. (Zakon o proračunu, NN 15/15)

Europska komisija navodi karakteristike javnog sektora, a one su: „mehanizam gospodarskog rasta i političke stabilnosti, ključni element Europskog socijalnog modela, prioritet za javne proračune, europska i nacionalna javna podloga“. (Europska komisija, url) Javna poduzeća u Republici Hrvatskoj obavljaju različite državne poslove i izvršavaju financijske transakcije na zahtjev vlasnika odnosno državnih jedinica. Kesner-Škreb (2006: 93) navodi da se javni sektor sastoji od:

- „opće države (središnje države te regionalnih i lokalnih državnih tijela);
- nefinancijskih javnih poduzeća;
- javnih financijskih institucija.

Javnim nefinancijskim poduzećima smatraju se poduzeća u vlasništvu i/ili pod kontrolom države (javna poduzeća), a financijska poduzeća u vlasništvu ili pod kontrolom države nazivaju se javnim financijskim institucijama (npr. središnja banka)“. Sektor opće države sastavni je dio javnog sektora, a u nastavku je prikazan javni sektor u Republici Hrvatskoj.

Slika 1. Javni sektor u Republici Hrvatskoj

Izvor: Bejaković, Vukšić i Bratić (2011) Veličina javnog sektora u Hrvatskoj. *Hrvatska i komparativna javna uprava*. Zagreb: Institut za javne financije, str. 107.

Iz prethodne slike vidljivo je da se hrvatski javni sektor sastoji od opće države i javnih poduzeća. Opću državu čine središnja država u okviru koje su proračunski i izvanproračunski fondovi, zatim regionalna vlast koju čine županije, Grad Zagreb i županijski izvanproračunski korisnici te lokalna vlast koju čine općine, gradovi te trgovačka društva u njihovom vlasništvu. U

okviru javnih poduzeća razlikuju se financijska javna poduzeća i to monetarna financijska javna poduzeća i nemonetarna financijska javna poduzeća.

Bejaković, Vukšić i Bratić (2011: 102) definiraju javna poduzeća kao „sve cjeline u državnom vlasništvu i/ili pod državnom kontrolom koje prodaju industrijska ili komercijalna dobra i usluge širokoj javnosti, a formirana su kao korporacije“. Vlasnikom javnog poduzeća se smatra javna vlast ili privatna osoba koja posjeduje sve ili preko 50% dionica ili druge vrste trajnog kapitala poduzeća, dok se kontrola javnih vlasti određuje kao stvaran utjecaj države na temeljne aspekte poslovanja poduzeća. (Bejaković, Vukšić i Bratić, 2010: 102) Javnim poduzećima se uglavnom smatraju ona koja nude vodu, plin, struju, telekomunikacije, željeznički prijevoz, a posjeduju skupu i specijaliziranu opremu. Kako bi javna poduzeća pokrila sve troškove poslovanja i održala prihvatljivu cijenu za potrošače, moraju opsluživati što veći broj korisnika. Zbog navedenog razloga je neekonomično imati više javnih poduzeća u istoj grani te se ona karakteriziraju kao prirodni monopol. Prema Leksikografskom zavodu Miroslav Krleža (2021, url) monopol se definira kao „isključiva mogućnost ili pravo proizvodnje ili distribucije nekoga proizvoda ili usluge koja se temelji na isključivoj kontroli nekih prirodnih resursa ili stečenih znanja, na dominantnoj ekonomskoj snazi ili zakonski zaštićenim pravima.

Monopol znači nemogućnost konkurencije na tržištima tih dobara i usluga te trajno formiranje monopolskih cijena, koje su iznad razine koja osigurava naknadu troškova i prosječan profit pa sadrži element ekstra-dobiti“.

U slučaju HŽ, državna vlast je pružanje usluge željezničkog prijevoza prepustila je privatnim poduzetnicima, ali je zadržala pravo regulacije. Naime, HŽ Cargo, HŽ Infrastruktura i HŽ Putnički prijevoz prema pravnom obliku osnovana su kao trgovačka društva, o čemu će biti više riječi u nastavku.

3.2. Financijsko izvještavanje javnih poduzeća

Za potrebe ovog rada prikazat će se obveza sastavljanja financijskih izvještaja za poduzeća HŽ Infrastruktura d.o.o. i HŽ Putnički prijevoz d.o.o. Budući da su navedena poduzeća osnovana kao trgovačka društva u nastavku je dana definicija poduzetnika te kategorizacija obveznika predaje godišnjih financijskih izvještaja.

Prema Zakonu o računovodstvu (NN 47/20) poduzetnici su:

- „trgovačko društvo i trgovac pojedinac određeni propisima kojima se uređuju trgovačka društva,
- podružnica poduzetnika sa sjedištem u drugoj državi članici ili trećoj državi, u Republici Hrvatskoj, kako je određeno propisima kojima se uređuju trgovačka društva“.

Poduzetnici predaju godišnje financijske izvještaje za statističke i druge potrebe te radi javne objave ovisno kojoj kategoriji obveznika predaje godišnjih financijskih izvještaja pripadaju. Zakon o računovodstvu (NN 47/20) definira dvije kategorije obveznika predaje godišnjih financijskih izvještaja, a oni su:

- „Obveznici javne objave – trgovačka društva i trgovci pojedinci te poslovne jedinice poduzetnika sa sjedištem u stranoj državi, i to za redovno poslovanje i u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije nad poduzetnikom;
- Obveznici podnošenja GFI za statističke i druge potrebe - trgovačka društva i trgovci pojedinci te poslovne jedinice poduzetnika sa sjedištem u stranoj državi i pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit“.

HŽ CARGO d.o.o., HŽ Infrastruktura i HŽ Putnički prijevoz obvezni su sastavljati godišnje financijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su na snazi u Europskoj uniji tako da „pružaju istinit i objektivan prikaz financijskog stanja, rezultata poslovanja, promjena kapitala i novčanih tijekova Društva za to razdoblje“. (HŽ CARGO, 2018, url) Vezano za sastavljanje godišnjih konsolidiranih financijskih izvješća, uprave navedenih društava su dužne osigurati da godišnji konsolidirani financijski izvještaj pojedinog društva i ovisnog društva „za 2019. godinu budu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja tako da pružaju istinit i objektivan prikaz konsolidiranog financijskog stanja, konsolidiranih rezultata poslovanja, konsolidiranih novčanih tokova i konsolidiranih promjena kapitala Grupe za to razdoblje“. (HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o., 2020, url) Zakon o računovodstvu propisuje koji dokumenti čine godišnji financijski izvještaj kojeg su dužni predati njegovi obveznici. Prema Zakonu o računovodstvu (NN 47/20) godišnji financijski izvještaj čine:

- „izvještaj o financijskom položaju (bilanca),
- račun dobiti i gubitka,

- izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
- izvještaj o novčanim tokovima,
- izvještaj o promjenama kapitala,
- bilješke uz financijske izvještaje“.

Ministar financija pravilnikom na prijedlog Odbora za standarde financijskog izvještavanja propisuje detaljniju strukturu i sadržaj godišnjih financijskih izvještaja.

U tablici ispod prikazani su rokovi, vrste dokumenata i obveznici predaje godišnjih financijskih izvještaja.

Tablica 2. Financijsko izvještavanje poduzetnika

Vrsta obveznika	Rok predaje	Veličina poduzetnika	
		Mikro i mali	Srednji i veliki
Trgovačko društvo	30.6. Statističke i druge potrebe	Bilanca Račun dobiti i gubitka Dodatni podaci	Bilanca Račun dobiti i gubitka s izvještajem o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti Dodatni podaci
Trgovačko društvo	31.8. Radi javne objave	Bilanca Račun dobiti i gubitka Bilješke uz financijski izvještaj Revizorsko izvješće s priložima – ako su obveznici ¹ Odluka o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokriću gubitka Odluka o utvrđivanju GFI-a Referentna stranica ako su standardni izvještaji predani u elektroničkom obliku	Bilanca Račun dobiti i gubitka s izvještajem o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti Izvještaj o novčanim tokovima Izvještaj o promjenama kapitala Revizorsko izvješće s priložima Godišnje izvješće Odluka o utvrđivanju GFI-a Odluka o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokriću gubitka

¹ Ukoliko su prema Zakonu o računovodstvu (47/20) obveznici revizije, a to su: pojedinačni i konsolidirani GFI subjekata od javnoga interesa te velikih i srednjih poduzetnika, pojedinačni i konsolidirani GFI dioničkih društava, komanditnih društva i društava s ograničenom odgovornošću ako prelaze dva od tri kriterija: ukupna imovina – 15.000.000,00 kuna, ukupni prihodi – 30.000.000,00 kuna i prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 25. Ako nisu obveznici revizije temeljem navedenih kriterija, obvezi revizije podliježu i odvojeni te konsolidirani GFI poduzetnika koji su podnijeli zahtjev za uvrštavanje svojih vrijednosnih papira na uređeno tržište te GFI poduzetnika koji su sudionici statusne promjene kao preuzimatelji ili novoosnovana društva. Uz revizorsko izvješće poduzetnik obavezno prilaže i kompletan GFI u nestandardnome obliku tj. GFI koji je bio predmet revizije.

		-Javno se objavljuje skraćeni oblik GFI-a.	Referentna stranica ako su dokumenti iz točke 1., 2. i 3. predani u elektroničkom obliku
Trgovačko društvo	31.10. Radi javne objave	Konsolidirani godišnji financijski izvještaj (obveznik konsolidacije: poduzetnik koji u skupini poduzetnika predstavlja matično društvo) Obvezna dokumentacija kao i kod nekonsolidiranih GFI-a, osim odluke o raspodjeli dobiti ili pokriću gubitka.	
Obveznici iz čl.4. st.3 ²	30.6. Za potrebe statistike	Bilanca Račun dobiti i gubitka Dodatni podaci	
Neaktivni poduzetnik	30.6.	Izjava o neaktivnosti poduzetnika – poduzetnici koji tijekom poslovne godine nisu imali poslovnih događaja i u poslovnim knjigama nemaju podatke o imovini i obvezama, dostavljaju izjavu o neaktivnosti.	

Izvor: izrada autorice prilagođeno prema Fina (2021), url.

Kako bi se moglo utvrditi koje dokumente su dužni sastavljati HŽ CARGO, HŽ Infrastruktura i HŽ Putnički prijevoz, potrebno je odrediti kojoj skupini poduzetnika pripadaju. Zakon o računovodstvu (NN 47/20) razvrstava poduzetnike na mikro, male, srednje i velike, ovisno o pokazateljima utvrđenim na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji, a poduzetnici se razvrstavaju prema iznosu ukupne aktive, iznosu prihoda i prosječnom broju radnika tijekom poslovne godine. „Mikro poduzetnici su oni koji ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 2.600.000,00.kn
- prihod 5.200.000,00 kn
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 10 radnika.

Mali poduzetnici su oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 30.000.000,00.kn

² Radi se o trgovačkom društvu ili trgovcu pojedincu koji su određeni propisima kojima se uređuju trgovačka društva, a koji imaju sjedište u drugoj državi članici ili trećoj državi ako prema propisima te države ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja te poslovna jedinica poduzetnika iz države članice ili treće države koji su obveznici poreza na dobiti sukladno propisima kojima se uređuju porezi, osim odredbi kojima se uređuje konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, revizija godišnjih financijskih izvještaja, godišnje izvješće i javna objava. (Zakon o računovodstvu, NN 47/20)

- prihod 60.000.000,00 kn
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 50 radnika.

Srednji poduzetnici su oni koji nisu mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 150.000.000,00.kn
- prihod 300.000.000,00 kn
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 250 radnika.

Veliki poduzetnici su oni koji prelaze granične pokazatelje u najmanje dva od tri uvjeta srednjih poduzetnika te banke, štedionice, osiguravajuća društva i dr.“

Ukupni prihodi poduzeća HŽ Putnički prijevoz d.o.o. na dan 31.12.2019. godine iznosili su „835.908.000 kn, ukupna aktiva iznosila je 2.053.326.000 kn, a broj zaposlenih je iznosio 1830 radnika“. (HŽPP, 2020, url) Iz navedenoga se zaključuje da je poduzeće HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u kategoriji mikro poduzetnika, budući da prelazi granične pokazatelje u samo jednom od tri uvjeta propisanih Zakonom o računovodstvu (NN 47/20).

Za poduzeće HŽ Cargo d.o.o. dostupni su podaci na dan 30.6.2019. godine. Na dan 30.6.2019. godine ukupna aktiva poduzeća HŽ Cargo d.o.o. iznosila je „1.452.854.479,00 kn, ukupni prihodi iznosili su 208.106.093,00 kn“, a ukupan broj zaposlenih u 2018. godini iznosio je 1590 radnika. (HŽ Cargo, 2019, url) Iz navedenoga proizlazi da je poduzeće HŽ Cargo d.o.o. u kategoriji velikih poduzetnika jer prelazi granične pokazatelje u tri od tri uvjeta propisanih Zakonom o računovodstvu.

Na dan 31.12.2019. godine ukupna aktiva poduzeća HŽ Infrastruktura d.o.o. iznosila je „13.372.016,00 kn, ukupni prihodi iznosili su 1.322.322,00 kn, a ukupan broj zaposlenih je bio 5044 radnika“. (HŽ Infrastruktura, 2020: 11) Iz navedenih podataka proizlazi da je poduzeće HŽ Infrastruktura d.o.o. u kategoriji malih poduzetnika te je sukladno Zakonu o računovodstvu (NN 47/20) dužno sastavljati propisane dokumente u okviru godišnjeg financijskog izvješća, a koji su navedeni u tablici 3.

4. FINANCIRANJE HRVATSKIH ŽELJEZNICA

Hrvatske željeznice obavljaju usluge javnog željezničkog prijevoza. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske povjerilo je HŽ Putničkom prijevozu d.o.o. “pružanje usluga javnoga željezničkog putničkog prijevoza kojima se jamči usluga prijevoza putnika za razdoblje od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2028. godine. (Ugovor br. 1/2019/DP-HŽPP o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj), osiguravajući transparentnost uz poštivanje društvenih, okolišnih i regionalnih razvojnih čimbenika”. (Vlada RH, 2019: 10) Hrvatske željeznice financiraju se iz državnog proračuna, a ostvaruju prihode i primitke i pružanjem usluga željezničkog prijevoza. Zakon o željeznici (NN 94/13) navodi izvore sredstava za financiranje željezničke infrastrukture, a one su:

- “sredstva ostvarena naplatom naknada za korištenje željezničke infrastrukture
- sredstva državnog proračuna za održavanje željezničke infrastrukture i upravljanje željezničkim prometom
- sredstva državnog proračuna za građenje, modernizaciju obnovu i održavanje
- sredstva iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- sredstva od ulaganja domaćih i stranih pravnih osoba
- sredstva iz drugih izvora”.

U nastavku ovog poglavlja govorit će se općenito o Hrvatskim željeznicama te će biti dan prikaz prihoda i primitaka te rashoda i izdataka kao i projekcije financijskog plana za sva tri poduzeća. Prikazat će se i godišnja financijska izvješća za spomenuta poduzeća.

4.1. Općenito o Hrvatskim željeznicama

Hrvatske željeznice su osnovane 1990. iz bivše JŽ ("Jugoslavenske željeznice") Zagrebačke Divizije. Vozni park je inicijalno bio onaj zatečen u vrijeme raspada Jugoslavije. Prva željeznička dionica na području današnje Republike Hrvatske sagrađena je 1860. godine u Međimurju, željeznička pruga iz mađarske Nagykanizse preko Čakovca i Kotoribe vodila je dalje prema Pragerskom u Sloveniji. Ta pruga, premda je samo manji njen dio prolazio preko hrvatskog

područja, izgrađena je svega 35 godina nakon prve europske željezničke pruge, koja je 1825. godine bila uspostavljena između gradova Stockton i Darlington u Engleskoj. Pruge koje su povezivale Rijeku, najznačajniju luku na području Hrvatske, s Trstom (te dalje s Bečom), te sa Zagrebom (i dalje s Budimpeštom) puštene su u promet 1873. godine.

Podjelom trgovačkog društva HŽ - Hrvatske željeznice d.o.o. osnivaju se trgovačka društva HŽ Infrastruktura d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o. i HŽ Vuča vlakova d.o.o. i krovno društvo HŽ-Holding d.o.o. Razdvajanjem od 1. studenog 2012. postoje tri zasebna i samostalna poduzeća, a ona su:

- HŽ Cargo d.o.o.,
- HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i
- HŽ Infrastruktura d.o.o.

4.1.1. HŽ Cargo d.o.o.

HŽ CARGO d.o.o. je društvo u 100%-tnom vlasništvu Republike Hrvatske koje se bavi javnim željezničkim prijevozom i prijevozom tereta u domaćem i međunarodnom željezničkom i kombiniranom prometu kao svojom osnovnom djelatnošću. Ono je tržišno orijentirano društvo sa relativno malim udjelom u strukturi ukupnih prihoda državnog proračuna. Djelatnosti kojima se bavi HŽ Cargo d.o.o. su: „javni željeznički prijevoz, javni prijevoz tereta u domaćem i međunarodnom željezničkom i kombiniranom prometu, ostale prateće djelatnosti u prijevozu, prekrcaj tereta u željezničkim kolodvorima i ostalim mjestima, javni prijevoz tereta u domaćem i međunarodnom cestovnom prometu, usluge skladištenja, iznajmljivanje vlastitih nekretnina, iznajmljivanje ostalih kopnenih prijevoznih sredstava, kupnja i prodaja robe, obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu, usluge otpremništva, tehnički pregled vagona, pranje i čišćenje vagona, zastupanje inozemnih tvrtki, usluge manevriranja i ranžiranja, usluge vlakopratnje i popravak i održavanje željezničkih vozila“. (HŽ Cargo, url)

4.1.2. HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

Djelatnost HŽ Putničkoga prijevoza u prvom redu jest obavljanje javnoga prijevoza putnika u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prijevozu. Pod time se podrazumijeva povezivanje željeznicom gradskih središta i lokalnih sredina u Hrvatskoj s metropolskim i drugim gradskim središtima u Europi, te masovan prijevoz putnika unutar većih gradova i prigradskih područja. Ostale djelatnosti koji se bavi HŽ Putnički prijevoz d.o.o. su: „povezivanje

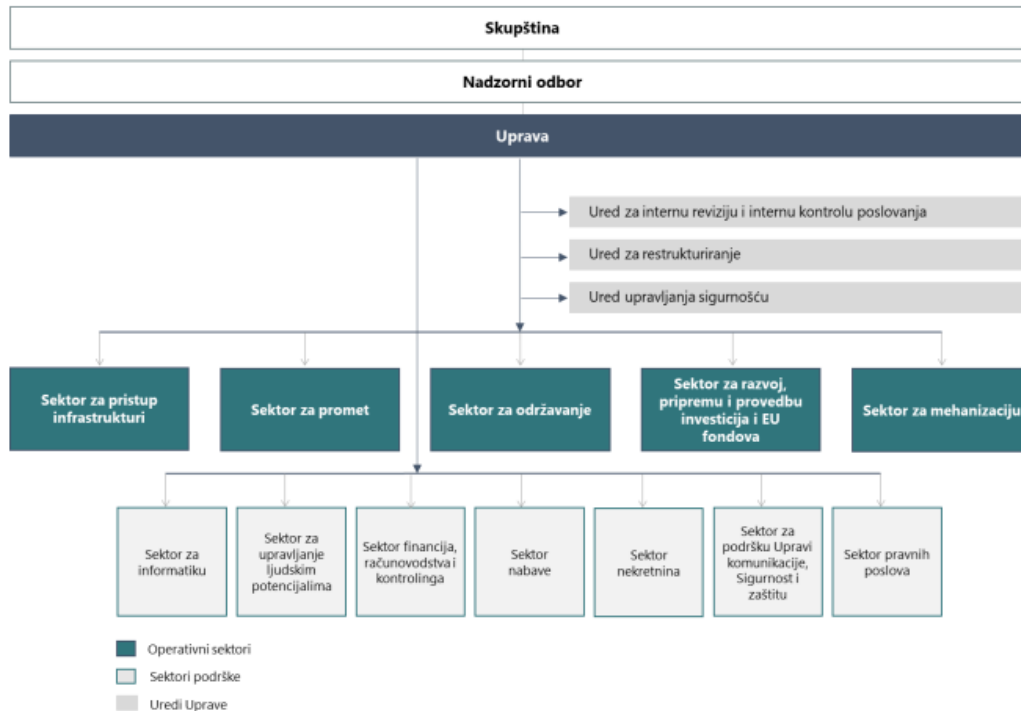
županijskih/regionalnih središta međusobno, kao i s lokalnim sredinama (manji gradovi i općine) na cijelom području HŽ-ove mreže vlakovima visokoga prometnoga i komercijalnog ranga, masovni prijevoz putnika u prigradskim i gradskim područjima većih gradova RH i lokalnim sredinama gdje postoji mogućnost i potreba za takvim prijevozom, uz prijevozne cijene prihvatljive svim socijalnim strukturama potencijalnih korisnika prijevoza te maksimalna povezanost s lokalnim gradskim prijevoznicima iz drugih prometnih grana, sezonsko povezivanje županijskih/regionalnih središta u unutrašnjosti s obalnim turističkim gradovima i povezivanje Hrvatske s metropolama susjednih zemalja i središtima zemalja srednje i zapadne Europe vlakovima visokoga prometnoga i komercijalnog ranga te privlačenje provoznog prometa između zapadne i jugoistočne Europe“. (HŽ Putnički prijevoz, url)

4.1.3. HŽ Infrastruktura d.o.o.

HŽ Infrastruktura je tvrtka od strateškog značaja koja upravlja željezničkom infrastrukturom u Republici Hrvatskoj u duljini od 2617 km. Na mreži održava 545 kolodvora i stajališta, 1512 željezničko-cestovnih prijelaza, 109 tunela i 544 mostova. Mnogi od tih objekata su i zaštićena kulturna baština.

Upravljačku strukturu HŽ Infrastruktura d.o.o. čine Skupština društva, Nadzorni odbor i Uprava. Na slici broj 2. Prikazana je organizacijska struktura HŽ Infrastruktura d.o.o.

Slika 2. Organizacijska struktura HŽ Infrastruktura d.o.o.

Izvor: Hzinfra.hr (2020). URL: https://www.hzinfra.hr/wp-content/uploads/2020/02/PLAN-POSLOVANJA-2020-2024_internet.pdf (02.09.2020.)

HŽ Infrastruktura odgovorna je za organiziranje i reguliranje prometa, za obnovu i održavanje te građenje željezničke infrastrukture koja je javno dobro u općoj uporabi. Pristup teretnim prijevoznicima na hrvatsku željezničku mrežu liberaliziran je od 1. srpnja 2013. godine, s pristupanjem Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU-a. HŽ Infrastruktura opredijelila se za razvoj, primjenu i neprekidno poboljšavanje učinkovitosti sustava upravljanja energijom prema normi ISO 50001. Potiču se sve zainteresirane strane da pri korištenju objekata u vlasništvu i/ili pod upravljanjem HŽ Infrastrukture vode računa o energetskej učinkovitosti i potrošnji svih vrsta energenata te da osvijeste svoje zaposlenike o važnosti energetske učinkovitosti.

Mrežom dnevno u prosjeku vozi oko 630 putničkih i 115 teretnih vlakova. Djelatnosti kojima se bavi HŽ Infrastruktura su: „upravljanje željezničkom infrastrukturom, organiziranje i reguliranje željezničkog prometa, održavanje i osuvremenjivanje željezničke infrastrukture, njezina zaštita, te poslovi izgradnje željezničke infrastrukture, tehnički pregled vagona, manevriranje i ranžiranje željezničkih vozila, popravak i održavanje željezničkih tračničkih i drugih vozila, javni željeznički promet, željeznički promet za vlastite potrebe, usluge skladištenja,

davanje u najam željezničkih vozila za izgradnju i održavanje željezničke infrastrukture, ispitivanje elektroinstalacija i instalacija za zaštitu od munje, ispitivanje strojeva i uređaja s povećanim opasnostima, ispitivanja u radnom okolišu poslovi zaštite na radu, zaštite okoliša i zaštite od požara, kupnja i prodaje robe, obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu, ostale prateće djelatnosti u prijevozu, računalne i srodne djelatnosti i iznajmljivanje vlastitih nekretnina“. (HŽ Infrastruktura, url)

4.2. Prihodi Hrvatskih željeznica

Postoje brojne definicije prihoda i primitaka, a u nastavku je prikazana definicija prihoda prema Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (NN 105/20) prema kojima je prihod „povećanje ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza, kada ti priljevi imaju za posljedicu povećanje kapitala, osim povećanja kapitala koje se odnosi na unose od strane sudionika u kapitalu. Prihodi proistječu iz redovne aktivnosti poduzetnika kao što su prihodi od prodaje proizvoda i robe, pružanja usluga, kamate, tantijema i dividende“. Prihodi i primici nisu sinonimi, a u nastavku je dana definicija primitaka. Porezna uprava (2019, url) definira primitke kao „sva dobra (novac, stvari, materijalna prava, usluge i drugo) koja su poreznom obvezniku pritekla u poreznom razdoblju“. Poslovanje HŽ se odvija sukladno zakonskim odredbama i strateškim dokumentima, a u nastavku će se prikazati zasebno za poduzeće HŽ infrastruktura d.o.o., a zasebno za poduzeće HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

4.2.1. Prihodi poduzeća HŽ Infrastruktura d.o.o.

Poslovanje HŽ Infrastrukture odvija se sukladno strateškim dokumentima za razvoj željeznice, a određeno je Zakonom o željeznici, Zakonu o trgovačkim društvima i Izjavi o osnivanju društva, te drugim zakonskim i podzakonskim aktima vezanim uz djelatnost HŽ Infrastrukture. HŽ Infrastruktura ostvaruje više od 70% prihoda od sredstava Državnog proračuna, stoga je plan prihoda u velikoj mjeri određen Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2020. godinu i projekcijama za 2021. i 2022. godinu. Prihode od prodaje koje HŽ Infrastruktura ostvaruje na tržištu projicirani su ujednačeno za sve godine planiranog razdoblja, a temeljeni su na procjeni da se u planiranom razdoblju ne očekuju značajnije oscilacije u željezničkom prometu kao i

činjenici da investicije u željezničku infrastrukturu čine dugoročni i kompleksni projekti koji u kratkoročnom razdoblju neće rezultirati povećanjem prihoda. Prihode od pružanja željezničkih usluga u najvećem dijelu određuju prihodi od pružanja usluga minimalnog pristupnog paketa koji su projicirani temeljem planiranog blagog rasta željezničkog prometa i primjenjujući Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/909 od 12. lipnja 2015. kojom su utvrđeni načini izračuna direktnih troškova nastalih kao posljedica obavljanja željezničke usluge za potrebe utvrđivanja naknada za minimalni pristupni paket i za pristup infrastrukturi kojom se povezuju uslužni objekti. Sukladno članku 24. Zakona o željeznici, postepeno se provodi izdvajanje pojedinih usluga iz minimalnog pristupnog paketa, kao što su: pristup uslužnim objektima (garažiranje i korištenje vaga, manevriranje), dodatne i prateće usluge (prodaja putničkih karata, pratnja teretnih pošiljaka) i korištenje putničkih kolodvora. Planirani prihodi od nekretnina projicirani su temeljem planiranih aktivnosti komercijalizacije nekretnina kojima upravlja HŽ Infrastruktura. Oni obuhvaćaju prihode od prava građenja, prihode od prava služnosti i prihode od zakupa. Više od 95% prihoda od nekretnina čine prihodi od zakupa (poslovnih prostora, zemljišta, skladišta, promidžbenog prostora). Ostali prihodi od prodaje najvećim dijelom odnose se na pružanje usluga sektora Informatike. Ostali poslovni prihodi, osim prihoda od alikvotnog dijela amortizacije za sredstva financirana iz Državnog proračuna i prihoda od vlastitog rada na investicijskim projektima, obuhvaćaju i prihode od kasacije i demontaže, prodaje imovine, prihode od naknade šteta, viškova, kašnjenja, kasa-skonta te prihode od ukidanja rezerviranja za troškove i rizike i prihode od ukidanja vrijednosno usklađenih potraživanja od kupaca i zaliha. Pozicije ostalih prihoda projicirane su temeljem povijesnih podataka o kretanju određenih pozicija, planiranih aktivnosti na održavanju i obnovi željezničke infrastrukture kao i projekcije ukidanja rezerviranja za troškove i rizike i vrijednosnih usklađenja nastalih u prethodnim godinama. Planirane investicijske aktivnosti u razdoblju od 2020. do 2024. godine u značajnoj mjeri se oslanjaju na bespovratna sredstva iz EU fondova kao ključni izvor financiranja. Ukupno planirane investicije u razdoblju 2020.-2024. godina iznose 14.158,8 milijuna kuna, od čega se 79,5% odnosi na projekte sufinancirane iz sredstava EU fondova (11.249,2 milijuna kuna). (HŽ Infrastruktura, url) Dio investicija koji se ne odnosi na EU projekte uključuje projekte kojima se osigurava sigurnost i neometano odvijanje željezničkog prometa, te obnova kritičnih točaka i dionica na kojima se odvija velika količina prometa. Dio takvih investicija financirat će se već odobrenim kreditima u

prethodnim godinama, odobrenim zaduženjima u planskom razdoblju i iz vlastitih izvora financiranja.

Najveći dio ulaganja u željezničku infrastrukturu čine projekti sufinancirani sredstvima fondova Europske unije. HŽ Infrastruktura nositelj je najvećih infrastrukturnih projekata u Republici Hrvatskoj te je i najveći korisnik EU fondova u prometnom sektoru. Projekti financirani iz EU fondova moraju biti usklađeni s nacionalnim politikama i strategijama, kao i politikama i strategijama Europske unije te se pripremaju i provode u skladu s nacionalnim regulatornim okvirom odnosno regulatornim okvirom Europske unije. U tablici 4. prikazan je prijedlog plana prihoda za 2020. godinu te projekcije plana prihoda za 2021. i 2022. godinu.

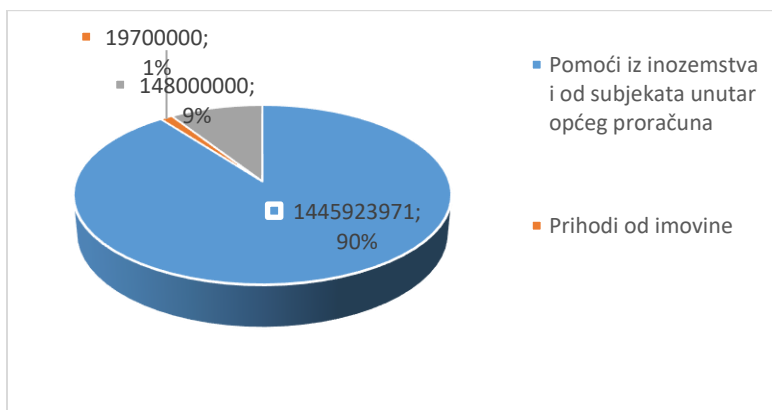
Tablica 3. Plan prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovine za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu izraženi u kunama

Naziv prihoda	Prijedlog plana za 2020. godinu	Projekcija plana za 2021. godinu	Projekcija plana za 2022. godinu
Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU	80.000.000		
Pomoći proračunu iz drugih proračuna	1.129.603.570		
Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	236.320.401		
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	1.445.923.971	2.664.658.663	2.362.145.132
Prihodi od financijske imovine	4.500.000		
Prihodi od nefinancijske imovine	15.000.000		
Prihodi od kamata na dane zajmove	200.000		
Prihodi od imovine	19.700.000	22.300.000	22.300.000
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	148.000.000		
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	148.000.000	149.200.000	165.000.000
PRIHODI POSLOVANJA	1.602.123.971	2.836.158.663	2.549.445.132

Izvor: izrada autorice prilagođeno prema Vlada RH (2020: 4)

Prijedlog Financijskog plana HŽ Infrastrukture za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu izrađen je na temelju procjene realizacije vlastitih prihoda od pružanja željezničkih usluga i ostalih prihoda, te sukladno odobrenim limitima kapitalnih i tekućih pomoći unutar općeg proračuna i temeljem prijenosa EU sredstava iz Državnog proračuna s razdjela Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, kao i zaduživanja za investicijske projekte. (Vlada RH, 2019: 4) Projicirani ukupni prihodi za 2021. godinu iznose 2.836.158.663 kuna i veći su za 43% odnosno za 1.234.034.692,00 kuna u odnosu na 2020. godinu. Predmetno povećanje rezultat je povećanja prihoda s osnove pomoći temeljem prijenosa EU sredstava za realizaciju projekata iz operativnog programa Konkurentnost i kohezija, te pomoći od institucija i tijela EU namijenjenih za realizaciju projekata koji se financiraju iz CEE programa. Projekcija ukupnih prihoda za 2022. godinu iznosi 2.549.445.132 kn i većim dijelom odnose se na prihode s osnova pomoći temeljem prijenosa EU sredstava i pomoći od institucija i tijela EU namijenjenih za financiranje projekata u željezničku infrastrukturu. Udio planiranih pojedinih prihoda u ukupnim prihodima poslovanja za 2020. godinu prikazan je u grafikonu 1.

Grafikon 1. Udio planiranih pojedinih prihoda u ukupnim prihodima poslovanja za 2020. godinu, %

Izvor: izrada autorice

Planirani ukupni prihodi za 2020. godinu iznose 1.602.123.971,00 kuna od čega se 91,5% odnosi na tekuće i kapitalne pomoći iz proračuna, pomoći iz prijenosa EU sredstava i institucija i tijela EU, a 8,5% na prihode od imovine i prodaje roba i usluga.

4.2.2. Prihodi poduzeća HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

HŽ Putnički prijevoz d.o.o. je trgovačko društvo u 100%-tnom vlasništvu Republike Hrvatske koje obavlja usluge prijevoza putnika željeznicom, kao jedini pružatelj tih usluga u Republici Hrvatskoj. U tablici 5. dan je prikaz prijedloga financijskog plana HŽ Putničkog prijevoza za 2020. godinu i projekcija plana za 2021. i 2022. godinu.

Tablica 4. Financijski plan prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovine za 2020. godinu i projekcija plana za 2021. i 2022. godinu u kunama

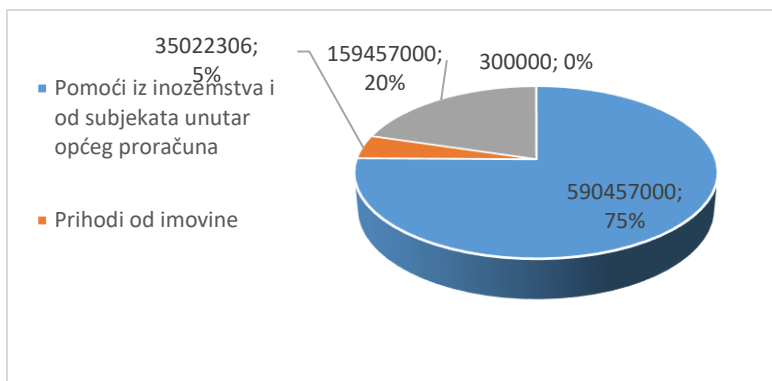
Naziv prihoda	Prijedlog plana za 2020. godinu	Projekcija plana za 2021. g.	Projekcija plana za 2022. g.
Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU	2.000.000	474.254.409	519.861.985
Pomoći proračunu iz drugih proračuna	480.543.500		
Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	107.913.500	1.441.653	305.217.915
<i>Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna</i>	<i>590.457.000</i>	<i>475.696.062</i>	<i>825.079.900</i>
Prihodi od financijske imovine	3.510.000		
Prihodi od nefinancijske imovine	31.512.306		
<i>Prihodi od imovine</i>	<i>35.022.306</i>	<i>36.441.000</i>	<i>50.771.764</i>
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	159.457.000		
<i>Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija</i>	<i>159.457.000</i>		
<i>PRIHODI POSLOVANJA</i>	<i>784.936.306</i>	<i>776.324.062</i>	<i>1.147.673.664</i>
Prihodi od prodaje prijevoznih sredstava	300.000		
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	300.000		
<i>PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE</i>	<i>300.000</i>		

Izvor: izrada autorice prilagođeno prema Vlada RH (2020: 4)

Ukupni prihodi u prijedlogu Financijskog plana za 2020. godinu iznose 785.236.306,00 kuna, a projekcije za 2021. godinu su 776.324.062,00 kuna i 1.147.673.664,00 kuna u 2022. godini.

U prijedlogu Financijskog plana u ukupnim prihodima poslovanja HŽ Putničkog prijevoza najveći udio odnosi se na pomoći proračunu iz drugih proračuna (uključen i dio komponente EU fondova) koji iznosi 480.543.500,00 kuna u 2020., 474.254.409 kuna u 2021. i 519.861.985 kuna u 2022. godini. Sredstva za financiranje EU projekata i programa sastoje se od tekućih i kapitalnih pomoći temeljem prijenosa sredstava iz EU fondova, tekućih i kapitalnih pomoći iz proračuna (nacionalna komponenta) te direktnih kapitalnih pomoći institucija i tijela EU. Ukupan planirani iznos od pomoći temeljem prijenosa EU sredstava iznosi 107.913.500,00 kuna u 2020. godini, 1.441.653,00 kuna u 2021. i 305.217.915,00 kuna u 2022. godini. Ostali planirani prihodi u 2020. godini sastoje se od prihoda od financijske imovine u iznosu 3.510.000,00 kuna, prihoda od nefinancijske imovine u iznosu 31.512.306,00 kuna i prihoda od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i od donacija u iznosu 159.457.000,00 kuna. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (prihodi od prodaje prijevoznih sredstava) planirani su u iznosu od 300.000,00 kuna u 2020. godini. U grafikonu 2. je prikazan udio pojedinih prihoda u ukupnim poslovnim prihodima i prihodima od prodaje nefinancijske imovine za 2020. godinu.

Grafikon 2. Financijski plan prihoda za 2020. godinu

Izvor: izrada autorice

U grafikonu 2. vidljivo je da je prema financijskom planu za 2020. godinu najveći postotak sredstava (75%) planiran od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna, 20% se

planira iz donacija, 5% prihoda odnosi se na prihode od imovine, a 1% (zbog zaokruživanja decimala u programu Excel postotak je prikazan kao 0) na prihode od prodaje proizvedene dugotrajne imovine.

4.3. Rashodi Hrvatskih željeznica

Prije svega potrebno je definirati pojam rashoda i pojam primitaka. Prema Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (NN 105/20) rashodi se definiraju kao „smanjenja ekonomskih koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja imovine ili stvaranja obveza što za posljedicu ima smanjenje kapitala, osim onog u svezi s raspodjelom sudionicima u kapitalu.“ Budući da su izdateci različiti pojam od rashoda potrebno je definirati i pojam izdatka. Porezna uprava (2021, url) definira izdatke kao „svim odljevima dobara s novčanom vrijednošću izvršenima radi ostvarivanja ili osiguranja primitaka.“ U nastavku je prikazano koji rashodi su planirani u 2020. godini, te za koje rashode su izrađene projekcije za 2021. i 2022. godinu za poduzeća HŽ Infrastruktura d.o.o. i HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

4.3.1. Rashodi za poduzeće HŽ Infrastruktura d.o.o.

U sljedećoj tablici prikazani su planirani rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 2020. godinu za poduzeće HŽ Infrastruktura d.o.o. te projekcije istih rashoda za 2021. i 2022. godinu.

Tablica 5. Specifikacija rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine za razdoblje od 2020.-2022. godine u kunama

NAZIV RASHODA	PRIJEDLOG PLANA ZA 2020.	PROJEKCIJA PLANA ZA 2021.	PROJEKCIJA PLANA ZA 2022.
RASHODI POSLOVANJA	1.085.463.000	1.111.057.622	1.142.398.996
<i>Rashodi za zaposlene</i>	<i>699.000.000</i>	<i>714.031.550</i>	<i>737.302.948</i>
Plaće (Bruto)	572.000.000		
Ostali rashodi za zaposlene	26.000.000		
Doprinosi na plaće	101.000.000		
<i>Materijalni rashodi</i>	<i>374.760.000</i>	<i>388.360.000</i>	<i>396.378.000</i>

Naknade troškova zaposlenima	26.300.000		
Rashodi za materijal i energiju	92.600.000		
Rashodi za usluge	205.200.000		
Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	800.000		
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	49.860.000		
Financijski rashodi	7.850.000	4.216.072	4.268.048
Kamate za primljene kredite i zajmove	3.500.000		
Ostali financijski rashodi	4.350.000		
Ostali rashodi	3.853.000	4.450.000	4.450.000
Tekuće donacije	53.000		
Kazne, penali i naknade štete	3.800.000		
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.397.019.000	2.326.426.677	1.734.436.136
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	24.000.000	5.000.000	0
Materijalna imovina-prirodna bogatstva	24.000.000		
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1.373.019.000	2.321.426.677	1.734.436.136
Građevinski objekti	1.305.399.000		
Postrojenja i oprema	35.027.000		
Prijevozna sredstva	35.027.000		
Nematerijalna proizvedena imovina	21.226.000		

Izvor: izrada autorice prilagođeno prema Vlada RH (2020: 5)

Ukupni planirani rashodi za 2020. godinu iznose 2.482.482.000 kn, od koji se na rashode poslovanja odnosi 1.085.463.000,00 kn odnosno na rashode za nefinancijsku imovinu 1.397.019.000,00 kn. Projicirani ukupni rashodi za 2021. godinu veći su za 38,5% odnosno za 955.002.299,00 kn što je rezultat povećanja rashoda za nefinancijsku imovinu tj. izdataka za investicijske projekte u željezničku infrastrukturu. Projekcija ukupnih rashoda za 2022. godinu na nivou je planiranih rashoda za 2020. godinu odnosno viša je za 15,9% u odnosu na 2020. godinu, a niža za 19,5% u odnosu na 2021. godinu. Navedeno projicirano povećanje za 2021. godinu najvećim se dijelom odnosi na povećanje pozicije materijalnih rashoda na stavci materijala i sirovina u iznosu od 3.958.000,00 kn. Projicirano povećanje rashoda poslovanja za 2022. godinu uglavnom se odnosi se na projicirano povećanje pozicije rashoda za zaposlene u iznosu od 23.271.398,00 kn i povećanje pozicije materijalnih rashoda na stavci materijala i sirovina te usluga za tekuće i investicijsko održavanje u ukupnom iznosu od 7.640.000,00 kn. Planirani rashodi za

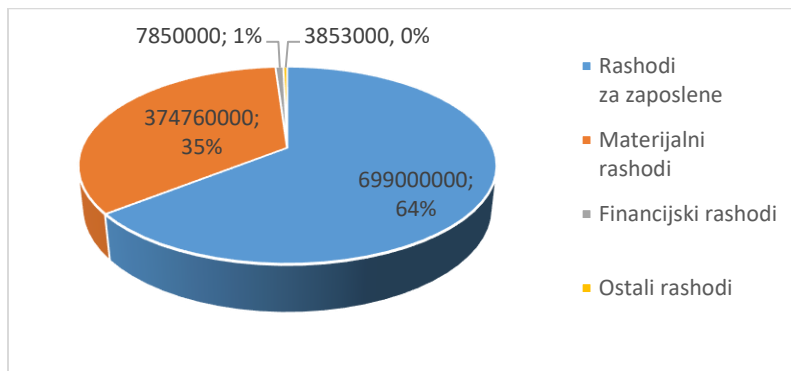
nefinancijsku imovinu za 2020. godinu iznose 1.397.019.000,00 kn, za 2021. godinu projicirani su u iznosu od 2.326.426.677,00 kn što je 66,5% više u odnosu na 2020. godinu, te za 2022. godinu u iznosu od 1.734.436.136 kn, što je za 24,15% više u odnosu na plan za 2020. godinu. Projekciju rashoda za nefinancijsku imovinu za 2022. godinu potrebno je promatrati u kontekstu osiguranih izvora financiranja za razdoblje 2020.-2022. godine i neizvjesnosti u vezi početka izvođenja radova na investicijskim projektima. U 2020. godini planirano je povlačenje sredstava iz IBRD (Međunarodna banka za obnovu i razvoj) zajma u iznosu od 182.902.000 kn, povlačenje sredstava iz kredita OTP banke u iznosu od 123.972.000 kn, te povlačenje sredstava iz novog zaduženja od 300.000.000 kn. Nadalje, u 2021. godini planirano je povlačenje sredstava iz IBRD zajma u iznosu od 99.500.000 kn, povlačenje sredstava iz EBRD zajma u iznosu od 70.000.000 kn i povlačenje sredstava novog zaduživanja u iznosu od 401.310.000 kn. U 2022. godini planirano je povlačenje sredstava iz IBRD zajma u iznosu od 16.716.000 kn i povlačenje sredstava novog zaduženja u iznosu od 399.010.000 kn. Postoje i rashodi za realizaciju projekata iz programa obnove i modernizacije pruga za međunarodni promet koji su u 2020. godini planirani u iznosu od 759.585.000 kn, u 2021. u iznosu od 528.378.000 kn, te u 2022. godini u iznosu od 231.136.000 kn. Taj program obuhvaća obnovu odnosno modernizaciju pruga na koridoru RH2, na prometnom pravcu Oštarije/Ogulin-Knin-Split/Zadar/Šibenik, na koridorom RH3, koridorom RH1, te obnovu i modernizaciju ostalih pruga za međunarodni promet. Strateški projekti obuhvaćeni ovim programom su rekonstrukcija kolodvora Rijeka Brajdica, rekonstrukcija teretnog dijela kolodvora Rijeka, obnova dionice Savski Marof-Zagreb, te modernizacija i elektrifikacija pruge Vinkovci-Vukovar. Nadalje, što se tiče rashoda za realizaciju projekata iz programa obnove i modernizacije pruga za regionalni promet oni su planirani za 2020. godinu u iznosu od 269.400.000 kn, a za 2021. projicirani su u visini od 87.100.000 kn, te za 2022. godinu u iznosu od 43.000.000 kn. Planirani rashodi odnose se na sanacije i obnove pružnih građevina i pruga od kojih ističemo Projekt obnove željezničke infrastrukture na pmzi R201 Zaprešić-Čakovec (dionica Varaždin-Čakovec) i pruzi R202 Varaždin-Dalj (dionica Varaždin-Koprivnica-Virovitica), te modernizaciju i elektrifikaciju dionice Zaprešić-Zabok, pruga Zaprešić-Čakovec.

Također postoje i rashodi za realizaciju projekata iz programa obnove i modernizacije pruga za lokalni promet koji su planirani u iznosu od 7.000.000 kn za 2020. godinu, te su za 2021. i 2022. projicirani u iznosu od 4.500.000 kn, odnosno 6.500.000 za 2022. godinu. Planirani rashodi odnose se na radove u građevinskom infrastrukturnom podsustavu i financirat će se iz novih

zaduženja. Program aktivnosti u funkciji infrastrukture i prometa na mreži obuhvaća planirane projekte koji se odnose na željezničko cestovne prijelaze i pješačke prijelaze preko pruge, zaštitu okoliša, zamjene skretnica, izgradnju odnosno rekonstrukciju stajališta, rekonstrukcije rasvjete, kolodvorskih zgrada, signalno-sigurnosnih uređaja i sličnih projekata s ciljem unapređenja tehnologije. Isto tako u tom programu je projekt prilagodbe željezničkih graničnih prijelaza za provedbu schengenske pravne stečevine te priprema studijske, investicijske i tehničke dokumentacije. Za 2020. godinu planirani su rashodi u iznosu od 157.460.000 kn, a za 2021. godinu projicirani su u iznosu od 269.533.000 kn i za 2022. godinu u iznosu od 183.538.000 kn. Planirani rashodi najvećim dijelom financirat će se iz novih zaduženja. Projekti iz programa izgradnje novih pruga i kolosijeka financiraju se iz sredstava EU putem operativnog programa Konkurentnost i kohezija i iz Instrumenta za povezivanje Europe (CEE). Budući da se radi o velikim kapitalnim projektima čija realizacija traje po nekoliko godina, a uzimajući u obzir njihovu kompleksnost i proceduralne zahtjeve koje projekt treba udovoljiti prema EU i nacionalnoj regulativi, te neizvjesnost i dugotrajnost procesa javne nabave, kao i osigurana sredstva za realizaciju tih projekata, planirani su rashodi po godinama kako slijedi: 521.042.000 kn za 2020. godinu, 1.346.689.677 kn za 2021. godinu i 1.249.669.136 kn za 2022. godinu.

Planirani rashodi najvećim dijelom odnose se na realizaciju sljedećih projekata: rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Dugo Selo-Križevci, pruga DG-Botovo-Dugo Selo, rekonstrukcije postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Križevci-Koprivnica-Državna granica, pruga DG-Botovo-Dugo Selo Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka odnosno nove dvokolosiječne pruge na dijelovima dionice Hrvatski Leskovac-Karlovac. U grafikonu 3. prikazan je planirani udio pojedinih rashoda u ukupnim rashodima poslovanja za 2020. godinu.

Grafikon 3. Planirani udio pojedinih rashoda u ukupnim rashodima poslovanja za 2020. godinu, %

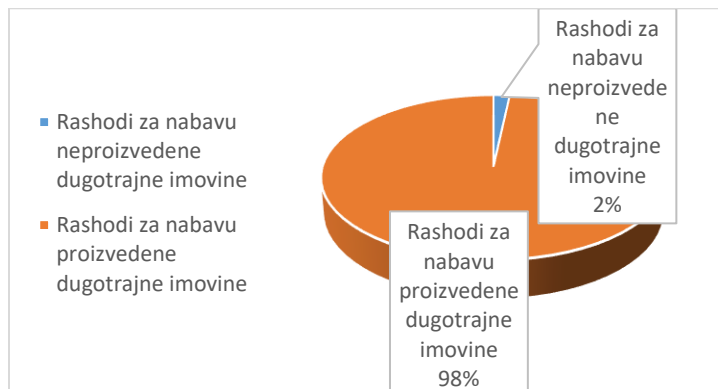

Izvor: izrada autorice

Ukupni planirani rashodi za 2020. godinu u novom planu smanjeni su za 71.522.825,00 kn i iznose 2.482.482.000,00 kn od kojih se na rashode poslovanja odnosi 1.085.463.000,00 i povećani su za 14.369.423,00 kn, odnosno na rashode za nabavu nefinancijske imovine 1.397.019.000,00 kn koji su smanjeni za 85.895.248 kn.

Ukupni rashodi poslovanja za 2020. godinu u novom planu povećani su za 14.369.423,00 kn i iznose 1.085.463.000,00 kn od čega se na rashode za zaposlene odnosi 64,40% odnosno 699.000.000,00 kn i koji su povećani za 7.158.838,00 kn, te na materijalne rashode 34,53% odnosno 374.760.000,00 kn i povećanje od 4.288.000,00 kn. Financijski i ostali rashodi iznose 11.703.000,00 kn i čine 1,08% ukupnih rashoda poslovanja i povećani su za 2.922.585,00 kn. Povećanje rashoda za zaposlene najvećim dijelom odnosi se na povećanje pozicije ostalih rashoda za zaposlene (+6.000.000 kn) koji obuhvaćaju naknade radnika kroz jednokratne dodatke (božićnica, regres, uskrsnica), jubilarne nagrade, otpremnine i druga materijalna prava radnika definiranih Kolektivnim ugovorom.

Grafikon 4. Planirani rashodi za nabavu neproizvedene i proizvedene dugotrajne imovine za 2020. godinu %

Izvor: izrada autorice

Planirani rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 2020. godinu u novom planu iznose 1.397.019.000,00 kn i smanjeni su za 85.892.248,00 kn. Smanjenje planiranih rashoda vezanih za investicijski dio poslovanja HŽ Infrastrukture rezultat su promijenjene dinamike investicijskih aktivnosti uslijed pandemije, s jedne strane zbog usporavanja projekata koji su već bili u tijeku, te s druge strane, pomaka u vezi početka radova na novo ugovorenim investicijskim projektima.

4.3.2. Rashodi poduzeća HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

U tablici 7. prikazan je plan rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine za poduzeće HŽ Putnički prijevoz za 2020. godinu te projekcije rashoda za 2021. i 2022. godinu.

Tablica 6. Plan rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu u kunama

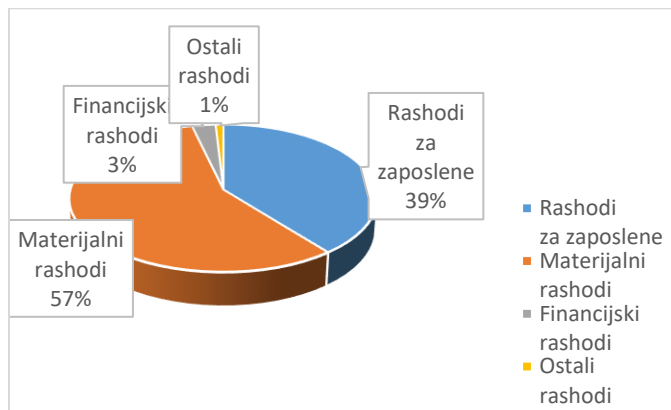
Naziv rashoda	Prijedlog plana za 2020. godinu	Projekcija plana za 2021. godinu	Projekcija plana za 2022. godinu
RASHODI POSLOVANJA	597.959.418	706.861.064	694.505.539
<i>Rashodi za zaposlene</i>	<i>235.170.400</i>	<i>254.839.500</i>	<i>253.396.675</i>
Plaće (Bruto)	155.075.274		
Ostali rashodi za zaposlene	11.500.000		
Doprinosi na plaće	68.595.126		
<i>Materijalni rashodi</i>	<i>340.815.018</i>	<i>430.111.010</i>	<i>418.859.610</i>
Naknade troškova zaposlenima	21.200.000		
Rashodi za materijal i energiju	91.213.018		
Rashodi za usluge	222.248.000		
Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	291.000		
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	5.863.000		
<i>Financijski rashodi</i>	<i>16.479.000</i>	<i>15.608.554</i>	<i>16.947.254</i>
Kamate za primljene kredite i zajmove	1.550.000		
Ostali financijski rashodi	14.929.000		
<i>Ostali rashodi</i>	<i>5.495.000</i>	<i>6.302.000</i>	<i>5.302.000</i>
Kazne, penali i naknade štete	5.495.000		
RASHODI ZA NABAVU NEFINACIJSKE IMOVINE	407.914.01	234.555.971	604.965.713
<i>Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine</i>	<i>338.480.786</i>	<i>149.845.971</i>	<i>573.650.713</i>
Prijevozna sredstva	334.940.786		

Nematerijalna proizvedena imovina	3.540.000		
<i>Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini</i>	69.433.232	84.710.000	31.315.000
<i>Dodatna ulaganja na građevinskim objektima</i>	492.065		
<i>Dodatna ulaganja na prijevoznim sredstvima</i>	68.941.167		

Izvor: izrada autorice prilagođeno prema Vlada RH (2020: 5), url.

Ukupni rashodi u Prijedlogu izmjena i dopuna Financijskog plana za 2020. godinu iznose 1.005.873.436,00 kuna te su za 139.705.239,00 kuna, odnosno 16,1% veći u odnosu na usvojeni plan. Planirani rashodi za zaposlene veći su za 16.859.400,00 kuna u odnosu na usvojeni plan jer je realizirana mjera odgode odnosno oprosta poreznih obveza za period od 3 mjeseca u odnosu na planiranih 6 mjeseci odgode poreznih obveza. Financijski rashodi iznose 16.479.000,00 kuna te su za 6.860.543,00 kuna veći u odnosu na usvojeni plan temeljem povećanja negativnih tečajnih razlika. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine iznose 407.914.018,00 kuna te su veći za 116.908.296,00 kuna u odnosu na usvojeni plan zbog povećanja investicija u prijevozna sredstva, a čine ih: - rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine u iznosu 338.480.786,00 kuna koji se odnose na prijevozna sredstva u željezničkom prometu u iznosu od 334.940.786,00 kuna i ulaganja u računalne programe u iznosu od 3.540.000,00 kuna - rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini u iznosu 69.433.232,00 kuna, a odnose na ulaganja u prijevozna sredstva i građevinske objekte.

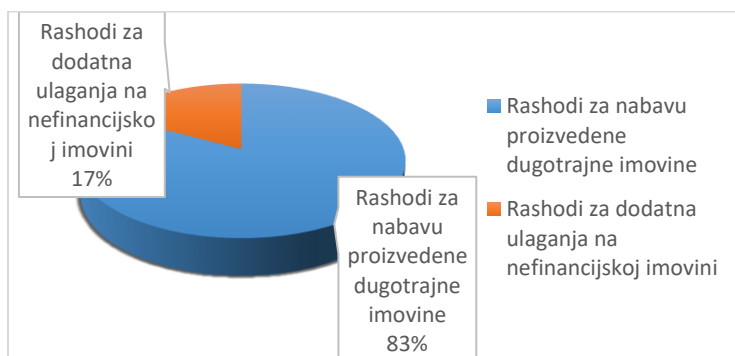
Grafikon 5. Udio planiranih pojedinih rashoda poslovanja u ukupnim planiranim rashodima poslovanja za 2020. godinu, %

Izvor: izrada autorice

U grafikonu 5. vidljivo je da u ukupnim rashodima poslovanja planiranim za 2020. godinu najveći udio imaju materijalni rashodi u postotku 57%, zatim rashodi za zaposlene u postotku od 39%. Financijski rashodi u ukupnim rashodima poslovanja planiranima za 2020. godinu imaju udio od 3%, a ostali rashodi udio od 1%. U sljedećem grafikonu prikazan je udio planiranih pojedinih rashoda u ukupnim rashodima za nabavu nefinancijske imovine za 2020. godinu.

Grafikon 6. Udio planiranih pojedinih rashoda u ukupnim rashodima za nabavu nefinancijske imovine za 2020. godinu, %

Izvor: izrada autorice

Iz grafikona 6. vidljivo je da se od ukupno planiranog iznosa 407.914.01,00 kn za 2020. godinu, 83% iznosa planira potrošiti za nabavu proizvedene dugotrajne imovine, a preostalih 17% od ukupno planiranog iznosa planirano je utrošiti za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini.

4.4. Planirani račun prihoda i rashoda i račun financiranja za 2020. godinu te projekcije za 2021. i 2022. godinu

Na svojoj sjednici Hrvatski sabor je donio odluku o davanju suglasnosti na Financijski plan HŽ Infrastrukture za 2020. godinu i projekcije plana za 2021. i 2022. godinu. U sljedećoj tablici prikazan je plan prihoda i rashoda za HŽ Infrastrukturu za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu. Prijedlog Financijskog plana HŽ Infrastrukture za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu izrađen je na temelju procjene realizacije vlastitih prihoda od pružanja željezničkih usluga i ostalih prihoda, te sukladno odobrenim limitima kapitalnih i tekućih pomoći unutar općeg proračuna i temeljem prijenosa EU sredstava iz Državnog proračuna s razdjela Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, kao i zaduživanja za investicijske projekte. Prema podacima Vlade Republike Hrvatske na sjednici održanoj 02. travnja 2020. godine Vlada RH je donijela Zaključak o ograničavanju rashoda proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna zbog promjene gospodarskih okolnosti uslijed epidemije korona virusa kojim se zadužuju izvanproračunski korisnici za provedbu mjera usmjerenih na ograničavanje korištenja sredstava predviđenih financijskim planom za 2020. godinu. Promjenama uvjeta poslovanja i odobrenih limita iz sredstava Državnog proračuna, HŽ Infrastruktura izradila je dodatne izmjene i dopune Financijskog plana za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu koje su prikazane u tablicama 8. i 9.

Tablica 7. Plan prihoda i rashoda HŽ Infrastrukture za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu u kunama

Naziv	Prijedlog plana za 2020. godinu	Projekcija plana za 2021. godinu	Projekcija plana za 2022. godinu
Prihodi poslovanja	1.602.123.971,00	2.836.158.663,00	2.549.445.132,00
Prihodi prodaje nefinancijske imovine	0	0	0
<i>Ukupni prihodi</i>	<i>1.602.123.971,00</i>	<i>2.836.158.663,00</i>	<i>2.549.445.132,00</i>

Rashodi poslovanja	1.085.463.000,00	1.111.057.622,00	1.142.398.996,00
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.397.019.000,00	2.326.426.677,00	1.734.436.136,00
<i>Ukupni rashodi</i>	<i>2.482.482.000,00</i>	<i>3.437.484.299,00</i>	<i>2.876.835.132,00</i>
<i>Razlika – višak/manjak</i>	<i>- 880.358.029,00</i>	<i>- 601.325.636,00</i>	<i>- 327.390.000,00</i>

Izvor: izrada autorice prilagođeno prema Vlada RH (2019: 3) i Vlada RH (2020: 3)

Tablica 7. prikazuje plan ukupnih prihoda poslovanja i ukupnih rashoda poslovanja HŽ Infrastrukture za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu. Iz navedenih podataka zaključuje se da je uslijed posljedica korona virusa i potresa došlo do smanjenja planiranih prihoda u navedenom razdoblju te su planirani prihodi u državnom proračunu manji od planiranih rashoda, što rezultira planiranim manjkom za 2020. godinu u iznosu od 880.358.029,00 kn, u 2021. godini u iznosu od 601.325.636,00 kn i u 2022. godini u iznosu od 327.390.000,00 kn.

U sljedećoj tablici je prikazan račun financiranja odnosno plan primitaka i izdataka za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu HŽ Infrastrukture.

Tablica 8. Plan primitaka i izdataka HŽ Infrastrukture za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu u kunama

Naziv	Prijedlog plana za 2020. godinu	Projekcija plana za 2021. godinu	Projekcija plana za 2022. godinu
Primici od financijske imovine i zaduživanja	550.000.000,00	570.810.000,00	415.726.000,00
Izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova	70.000.000,00	74.903.985,00	88.336.000,00
Prijenos depozita iz prethodne godine	406.826.572,00	105.419.621,00	0
Prijenos depozita u sljedeću godinu	-6.468.543,00	0	0
Neto financiranje	880.358.029,00	601.325.636,00	327.390.000,00
<i>Višak/manjak + neto financiranje</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Izvor: izrada autorice prilagođeno prema Vlada RH (2019: 3) i Vlada RH (2020: 3)

Prema novom financijskom planu planirano zaduživanje HŽ Infrastrukture za 2020. godinu iznosi 550.000.000 kn i povećano je za 37.245.000 kn u odnosu na prethodni plan koji je bio donesen u listopadu 2019. godine. U novom planu za 2020. godinu planirano je sljedeće povlačenje sredstava iz kredita od:

- „međunarodnih organizacija:
  - IBRD u iznosu od 141.000.000 kn
    - EBRD u iznosu od 9.000.000 kn
- kreditnih institucija u javnom sektoru
  - HBOR u iznosu od 250.000.000 kn
- tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora
  - OTP banke u iznosu od 150.000.000 kn“. (Vlada RH, 2020, url)
- Planirane otplate glavnice odnose se na otplate po kreditima od međunarodnih financijskih institucija temeljem IBRD i EBRD zajma i iznose ukupno 70.000.000,00 kn.

U 2020. godini u HŽ Putničkom prijevozu došlo je do promijenjenih okolnosti poslovanja uzrokovanih epidemijom bolesti COVID-19, što je dovelo i do promjene planiranog opsega prijevozne usluge te planiranih prihoda i rashoda u 2020. godini. Tijekom 50-dnevne obustave željezničkoga putničkog prijevoza od 22. ožujka 2020. do 10. svibnja 2020. g., HŽPP održavao je tzv. hladni pogon. Rad je nastavljen u obujmu potrebnom za obavljanje nužnih poslova za nesmetano funkcioniranje HŽPP-a te kako bi se čuvala pokretna i nepokretna imovina. Također, HŽPP na relaciji Rijeka – Ogulin – Rijeka vozio četiri službena vlaka. Prema podacima Vlade RH (2020: 9) izvanredne okolnosti negativno su utjecale na prihode te je HŽPP već u ožujku 2020. bio suočen sa smanjenjem vlastitih prihoda za 50 %, u travnju 100 %, a u svibnju oko 70 %. Od lipnja se prihodi kreću na razini od oko 60% u odnosu na planske vrijednosti. HŽPP bio je primoran donijeti novi prijedlog plana za 2020. godinu i projekcije prihoda za 2021. i 2022. godinu. U sljedećoj tablici prikazan je izmijenjeni plan prihoda i rashoda za HŽ Putnički prijevoz za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu.

Tablica 9. Izmijenjeni plan prihoda i rashoda za HŽ Putnički prijevoz za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu u kunama

Naziv	Prijedlog plana za 2020. godinu	Projekcija plana za 2021. godinu	Projekcija plana za 2022. godinu
Prihodi poslovanja	784.936.306,00	776.324.062,00	1.147.673.664,00
Prihodi prodaje nefinancijske imovine	300.000,00	0	0
<i>Ukupni prihodi</i>	785.236.306,00	776.324.062,00	1.147.673.664,00
Rashodi poslovanja	597.959.418,00	706.861.064,00	694.505.539,00
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	407.914.018,00	234.555.971,00	604.965.713,00
<i>Ukupni rashodi</i>	1.005.873.436,00	941.417.035,00	1.299.471.252,00
<i>Razlika – višak/manjak</i>	<i>-220.637.130,00</i>	<i>-165.092.973</i>	<i>-151.797.588,00</i>

Izvor: izrada autorice prilagođeno prema Vlada RH (2019: 3) i Vlada RH (2020: 3)

Iz tablice 9. vidljivo je da ukupni prihodi u Prijedlogu izmjena i dopuna Financijskog plana za 2020. godinu iznose 785.236.306,00 kuna te su za 139.629.313,00 kuna, odnosno 21,6% veći u odnosu na usvojeni plan. Najveće povećanje u iznosu od 146.929.313,00 kuna bilježi se na stavci Pomoći iz inozemstva i od subjekta unutar općeg proračuna, a odnosi se na nabavu vlakova temeljem prijenosa EU sredstava. Na stavci Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga bilježi se povećanje od 22.680.000,00 kuna temeljem povećanja vlastitih prihoda od prijevoza putnika. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine planiraju se u iznosu od 300.000,00 kuna te su se znatno promijenili u odnosu na usvojeni plan.

Ukupni planirani rashodi HŽPP za 2020. godinu u Prijedlogu izmjena i dopuna Financijskog plana iznose 1.005.873.436,00 kuna i povećali su se za 139.705.239,00 kuna, odnosno 16,1% u odnosu na usvojeni plan. Planirani rashodi za zaposlene veći su za 16.859.400,00 kuna u odnosu na usvojeni plan jer je realizirana mjera odgode odnosno oprosta poreznih obveza za period od 3 mjeseca u odnosu na planiranih 6 mjeseci odgode poreznih obveza. Financijski rashodi iznose 16.479.000,00 kuna te su za 6.860.543,00 kuna veći u odnosu na usvojeni plan temeljem povećanja negativnih tečajnih razlika. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine iznose 407.914.018,00 kuna

te su veći za 116.908.296,00 kuna u odnosu na usvojeni plan zbog povećanja investicija u prijevozna sredstva, a čine ih: rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine u iznosu 338.480.786,00 kuna koji se odnose na prijevozna sredstva u željezničkom prometu u iznosu od 334.940.786,00 kuna i ulaganja u računalne programe u iznosu od 3.540.000,00 kuna te rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini u iznosu 69.433.232,00 kuna, a odnose na ulaganja u prijevozna sredstva i građevinske objekte. (Vlada RH, 2020: 10) U sljedećoj tablici je prikazan račun financiranja odnosno plan primitaka i izdataka za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu HŽ Putničkog prijevoza.

Tablica 10. Plan prihoda i rashoda HŽ Putničkog prijevoza za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu u kunama

Naziv	Prijedlog plana za 2020. godinu	Projekcija plana za 2021. godinu	Projekcija plana za 2022. godinu
Primici od financijske imovine i zaduživanja	207.983.786,00	177.366.198,00	204.070.813,00
Izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova	19.630.000,00	52.273.225,00	52.273.225,00
Prijenos depozita iz prethodne godine	53.972.446,00	40.000.000,00	0
Prijenos depozita u sljedeću godinu	-21.689.102,00	0	0
Neto financiranje	220.637.130,00	165.092.973,00	151.797.588,00
<i>Višak/manjak + neto financiranje</i>	0	0	0

Izvor: izrada autorice prilagođeno prema Vlada RH (2019: 3) i Vlada RH (2020: 3)

Prijedlog izmjena i dopuna Financijskog plana HŽ Putničkog prijevoza za 2020. rezultira manjkom prihoda u odnosu na rashode u iznosu od 220.637.130 kuna. Tijekom prethodnih godina zbog nedostatka vlastitih sredstava bilo je nužno angažiranje kreditnih sredstava. Kontinuirano kreditno zaduživanje rezultiralo je sve većim udjelom otplate glavnice u ukupnim zaduženjima Društva. Planirani primici od financijske imovine i zaduživanja za 2020. godinu iznose 207.983.786 kuna i manji su za 1.026.214 kuna u odnosu na usvojeni plan, a odnose se na planirana zaduženja kod inozemnih kreditnih institucija vezana uz nabavu novih motornih vlakova. 3 Planirani izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih

institucija izvan javnog sektora za 2020. godinu iznose 19.630.000 kuna te su manji za 7.870.000 kuna temeljem korištenja mjere moratorija na HBOR-ov kredit. (Vlada RH, 2020: 10)

4.5. Planirani i ostvareni račun prihoda i rashoda HŽ Putničkog prijevoza za 2019. godinu

U gornjim tablicama prikazani su planirani prihodi i rashodi za poduzeće HŽ Putnički prijevoz, a u tablici 11. prikazuju se planirani i ostvareni prihodi i rashodi poduzeća HŽ Putnički prijevoz za 2019. godinu.

Tablica 11. Planirani i ostvareni prihodi i rashodi poduzeća HŽ Putnički prijevoz za 2019. godinu u tisućama kuna

PRIHODI (u tisućama kuna)	OSTVARENO U 2019. GODINI	PLANIRANO ZA 2019. GODINU	Promjena u odnosu na plan	Promjena u odnosu na plan, %
UKUPNI PRIHODI	835.908	842.650	-6.742	-0,8%
I. POSLOVNI PRIHODI	834.927	833.650	1.277	0,2%
1. <u>Prihodi od prijevoza</u>	699.062	705.827	-6.765	-1%
Prihodi od prodaje karata	250.462	263.827	-13.365	-5,1%
Prihodi od unutarnjeg prijevoza	219.686	234.627	-14.941	-6,4%
Lokalni i daljinski prijevoz	165.523	180.627	-15.104	-8,4%
Gradsko-prigradski prijevoz	54.163	54.000	163	0,3%
Prihodi od međunarodnog prijevoza	30.776	29.200	1.576	5,4%
Prihod temeljem ugovora o javnim uslugama	448.600	442.000	6.600	1,5%
2. <u>Prihodi od aktiviranja novih sredstava</u>	76.060	75.600	460	0,6%
3. <u>Ostali poslovni prihodi</u>	59.805	52.223	7.582	14,5%
Prihodi od korištenja vagona	6.085	5.000	1.085	21,7%
Prihodi od zakupa vagona i lokomotiva	1.045	3.000	-1.955	-65,2%
Prihodi od prodaje hrane i pića u vlaku	62	70	-8	-11,4%
Prihodi od zakupa prostora	2.556	2.394	162	6,8%
Ostali prihodi	50.057	41.759	8.298	19,9%
II. FINANCIJSKI PRIHODI	982	9.000	-8.018	-89,1%
1. <u>Prihodi od kamata</u>	427	0	427	

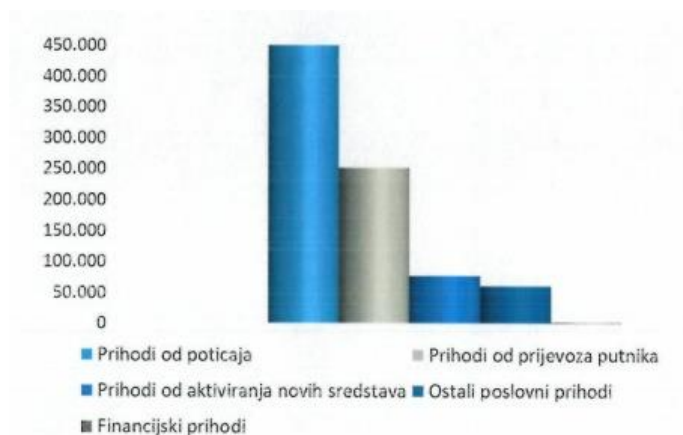
2. <u>Prihodi od dividendi</u>	554			
3. <u>Prihodi od tečajnih razlika</u>	0	9.000	-9.000	-100%
UKUPNI RASHODI	830.823	842.354	-11.531	-1,4%
III. <u>POSLOVNI RASHODI</u>	819.388	820.854	-1.466	-0,2%
1. <u>Materijalni troškovi</u>	108.490	125.036	-16.546	-13,2%
Materijal i rezervni dijelovi	4.886	9.906	-5.020	-50,7%
Energija	103.604	115.130	-11.526	-10%
Pogonska energija	101.182	111.500	-10.318	-9,3%
Ostala energija	2.422	3.630	-1.208	-33,3%
2. <u>Usluge</u>	242.496	261.159	-18.663	-7,1%
Usluge održavanja	130.221	139.308	-9.087	-6,5%
Održavanje vozila	128.278	136.873	-8.595	-6,3%
Ostala održavanja	1.943	2.435	-492	-20,2%
Usluge vuče	99	600	-501	-83,5%
Usluge manevre	7.120	8.200	-1.080	-13,2%
Usluge tehničkog pregleda	0	20	-20	-100%
Usluge rada prometnika	1.017	1.200	-183	-15,3%
Usluge najma trase	73.477	75.980	-2.503	-3,3%
Usluge informatike	9.039	10.818	-1.779	-16,4%
Ostale usluge	21.523	25.033	-3.510	-14%
3. <u>Troškovi radnika</u>	274.609	279.101	-4.492	-1,6%
Plaće s porezima i doprinosima	230.528	237.262	-6.734	-2,8%
Naknade radnicima	44.081	41.839	2.242	5,4%
Prijevoz na posao i s posla	7.818	8.034	-216	-2,7%
Ostale naknade radnicima	36.263	33.805	2.458	7,3%
4. <u>Nematerijalni troškovi</u>	6.334	11.608	-5.274	-45,4%
5. <u>Amortizacija</u>	136.521	133.610	2.911	2,2%
6. <u>Ostali rashodi</u>	40.734	9.340	31.394	336,1%
7. <u>Vrijednosno usklađenje imovine</u>	10.204	1.000	9.204	920,4%

IV. FINANCIJSKI RASHODI	11.435	21.500	-10.065	-46,8%
1. <u>Kamate na kredite</u>	8.606	13.500	-4.894	-36,3%
2. <u>Zatezne kamate</u>	1.775	8.000	-6.225	-77,8%
3. <u>Negativne tečajne razlike</u>	1.054	0	1.054	
4. <u>Nerealizirani gubici financijske imovine</u>	0	0	0	
V. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	5.085	296	4.789	
VI. POREZ NA DOBIT	2.444	0	2.444	
VII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	2.641	296	2.345	

Izvor: izrada autorice prilagođeno prema HŽPP (2020: 16), url.

Iz tablice 11. vidljivo je da je HŽPP u 2019. godini ostvario 835.908 tisuća kuna prihoda te 830.823 tisuća kuna rashoda, što je u konačnici rezultiralo ostvarenjem dobiti iz poslovanja u iznosu od 2.641 tisuću kuna. Ukupni prihodi HŽPP-a u 2019. godini su ostvareni za 0,8% manje u odnosu na planirane (6.742 tisuće kn). Na sljedećem grafikonu prikazana je struktura ostvarenih prihoda HŽPP-a u tisućama kuna u 2019. godini.

Grafikon 7. Struktura ostvarenih prihoda HŽPP-a u tisućama kuna za 2019. godinu

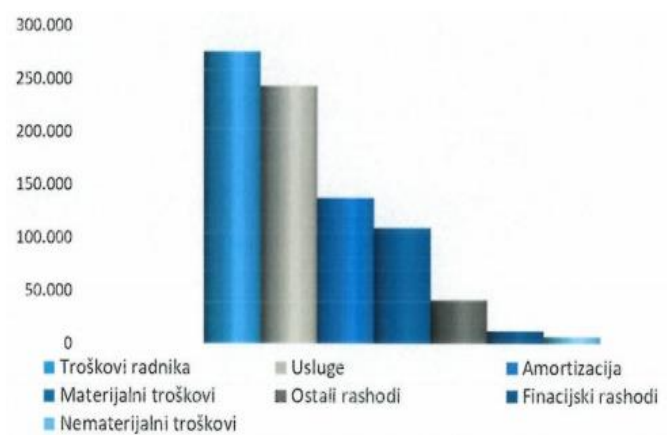

Izvor: HŽŽP (2020: 18), url.

Najveći udio u strukturi ostvarenih prihoda HŽPP-a u 2019. godini zauzeli su prihodi od poticaja. Zatim slijede financijski prihodi, prihodi od aktiviranja novih sredstava, ostali poslovni prihodi te prihodi od prijevoza putnika u najmanjoj mjeri.

Ukupni rashodi HŽPP-a u 2019. godini iznosili su 830.823 tisuće kuna te su za 11.531 tisuću kuna odnosno za 1,4% manji u odnosu na plan za 2019. godinu. U sljedećem grafikonu prikazana je struktura ostvarenih rashoda u ukupno ostvarenim rashodima za HŽPP u 2019. godini.

Grafikon 8. Struktura rashoda HŽPP-a u tisućama kuna za 2019. godinu

Izvor: HŽŽP (2020: 21), url.

Najveći iznos u strukturi ostvarenih rashoda HŽPP-a u 2019. godini odnosi se na troškove radnika, zatim na usluge. Preostali iznos rashoda odnosi se redom na amortizaciju, materijalne troškove, ostale rashode, financijske rashode te nematerijalne troškove.

5. ZAKLJUČAK

Razdvajanjem HŽ od 1. studenog 2012. godine posluju tri zasebna poduzeća, a ona su HŽ Cargo d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i HŽ Infrastruktura d.o.o. navedena poduzeća obvezna su sastavljati godišnje financijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i MSFI koji su na snazi u EU. Ministarstvo svake godine izdaje publikacije o proračunu za tekuću godinu odnosno publikacije o izvršenju proračuna za prethodnu godinu. HŽ Infrastruktura ostvaruje više od 70% prihoda od sredstava Državnog proračuna, stoga je plan prihoda u velikoj mjeri određen Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2020. godinu i projekcijama za 2021. i 2022. godinu. Prema podacima iz plana ukupnih prihoda poslovanja i ukupnih rashoda poslovanja HŽ Infrastrukture za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu se zaključuje da je usljed posljedica korona virusa i potresa došlo do smanjenja planiranih prihoda u navedenom razdoblju te su planirani prihodi u državnom proračunu manji od planiranih rashoda, što rezultira planiranim manjkom za 2020. godinu u iznosu od 880.358.029,00 kn, u 2021. godini u iznosu od 601.325.636,00 kn i u 2022. godini u iznosu od 327.390.000,00 kn.

HŽ Putnički prijevoz d.o.o. je trgovačko društvo u 100%-tnom vlasništvu Republike Hrvatske. Prijedlog izmjena i dopuna Financijskog plana HŽ Putničkog prijevoza za 2020. rezultira manjkom prihoda u odnosu na rashode u iznosu od 220.637.130 kuna. Tijekom prethodnih godina zbog nedostatka vlastitih sredstava bilo je nužno angažiranje kreditnih sredstava. Kontinuirano kreditno zaduživanje rezultiralo je sve većim udjelom otplate glavnice u ukupnim zaduženjima Društva. Prema podacima godišnjeg izvješća ukupnih prihoda poslovanja i ukupnih rashoda poslovanja HŽ Putničkog prijevoza d.o.o. za 2019. godinu vidljivo je da je HŽPP u 2019. godini ostvario 835.908,00 tisuća kuna prihoda te 830.823,00 tisuća kuna rashoda, što je u konačnici rezultiralo ostvarenjem dobiti iz poslovanja u iznosu od 2.641,00 tisuću kuna.

Ukupni prihodi HŽPP-a u 2019. godini su ostvareni za 0,8% ili 6.742 tisuće kn manje u odnosu na planirane prihode. Najveći udio u strukturi ostvarenih prihoda HŽPP-a u 2019. godini zauzeli su prihodi od poticaja. Zatim slijede financijski prihodi, prihodi od aktiviranja novih sredstava, ostali poslovni prihodi te prihodi od prijevoza putnika u najmanjoj mjeri. Najveći iznos u strukturi ostvarenih rashoda HŽPP-a u 2019. godini odnosi se na troškove radnika, zatim na usluge. Preostali iznos rashoda odnosi se redom na amortizaciju, materijalne troškove, ostale rashode, financijske rashode te nematerijalne troškove.

6. LITERATURA

Djelo jednog, dva ili tri autora:

1. Srb, V. i Matić, B. (2000) *Bankarstvo*. Osijek: Ekonomski fakultet u Osijeku.
2. Vidučić, Lj. (2012) *Financijski menadžment*. Zagreb: RRiF Plus.
3. Vukičević, M. (2006) *Financiranje poduzeća*. Zagreb: Golden marketing.

Znanstveni i stručni rad u zborniku i zbirci radova:

1. Bejaković, Vukšić i Bratić (2011) Veličina javnog sektora u Hrvatskoj. *Hrvatska i komparativna javna uprava*. Zagreb: Institut za javne financije, 11 (1), str. 99.-125.
2. Pešić, M. (2011) Financiranje malog i srednjeg poduzetništva u Republici Hrvatskoj. *Ekonomski vjesnik: Review of Contemporary Entrepreneurship, Business, and Economic Issues*. Osijek: Ekonomski fakultet u Osijeku, 24 (2), str. 430.-435.
3. Kesner-Škreb, M. (2006) Državni sektor. *Financijska teorija i praksa*. Zagreb: Institut za javne financije, 30 (1), str. 93.-94.

Zakoni:

1. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (NN 105/20)
2. Pravilnik o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (NN 23/19)
3. Zakon o leasingu (NN 141/13)
4. Zakon o faktoringu (NN 41/16)
5. Zakon o proračunu (NN 15/15)
6. Zakon o računovodstvu (NN 47/20)
7. Zakon o željeznici (NN 94/13)

Djelo koje je izdala institucija:

1. Vlada RH (2019) Prijedlog financijskog plana HŽ putničkog prijevoza za 2020. godinu i projekcija plana za 2021. i 2022. godinu. Zagreb: Vlada RH. URL: <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/2016/Sjednice/2019/Listopad/187%20sjednica%20VRH/187%20-%203.2.9.pdf> (6.1.2021.)
2. Vlada RH (2020) Prijedlog izmjena i dopuna financijskog plana HŽ Infrastrukture za 2020. godinu i projekcija plana za 2021. i 2022. godinu. Zagreb: Vlada RH. URL: <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/2016/Sjednice/2020/Listopad/17%20sjednica%20VRH/17%20-%202.2.j.pdf> (7.1.2021.)
3. Vlada RH (2020) Prijedlog izmjena i dopuna financijskog plana HŽ Putničkog prijevoza za 2020. godinu i projekcija plana za 2021. i 2022. godinu. Zagreb: Vlada RH. URL: https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2020-10-30/103814/2_9_HZ_PUTNICKI_PRIJEVOZ_REBALANS_2020.pdf (7.1.2021.)

Mrežne stranice:

1. Europska komisija. URL: <https://ec.europa.eu/> (5.1.2021.)
2. FINA (2021) *Poduzetnici*. Zagreb: FINA. URL: <https://www.fina.hr/poduzetnici#tko-sto-i-kada-predaje> (6.1.2021.)
3. HŽ CARGO d.o.o. (2018) *Godišnji financijski izvještaji i Izvješće neovisnog revizora za 2017. godinu*. Zagreb: HŽ CARGO d.o.o.. URL: <http://www.hzcargo.hr/upload/H%C5%BD%20CARGO%20financ.izvj.%202017..pdf> (5.1.2021.)
4. HŽ CARGO d.o.o. (2019) *Izvješća o poslovanju tvrtke za 2019. godinu*. Zagreb: HŽ CARGO d.o.o. URL: <http://www.hzcargo.hr/izvjesca.php> (6.1.2021.)
5. HŽ CARGO. URL: http://www.hzcargo.hr/osnovni_podaci.php (2.9.2020.)
6. HŽINFRA. URL: <https://www.hzinfra.hr/> (2.9.2020.)
7. HŽPP. URL: <http://www.hzpp.hr/o-nama?m=302&mp=324&r=294> (2.9.2020.)

8. HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o. (2020) *Godišnji financijski izvještaji i Izvješće neovisnog revizora za 2019. godinu*. Zagreb: HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o.. URL: <http://www.hzpp.hr/Media/Default/Documents/Tvrtka/Izvje%C5%A1%C4%87a/2019/Godi%C5%A1nji%20konsolidirani%20financijski%20izvje%C5%A1taji%20i%20Izvje%C5%A1%C4%87e%20neovisnog%20revizora%20za%202019.%20godinu.pdf> (6.1.2021.)
9. HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o. (2020) *Godišnje izvješće o stanju Društva*. Zagreb: HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o.. URL: <http://www.hzpp.hr/Media/Default/Documents/Tvrtka/Izvje%C5%A1%C4%87a/2019/GODI%C5%A0NJE%20IZVJE%C5%A0%C4%86E%20O%20STANJU%20DRU%C5%A0TVA%20ZA%202019.pdf> (6.1.2021.)
10. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, (2021) *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje - Financiranje*. Zagreb, Leksikografski zavod Miroslav Krleža. URL: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=19649> (4.1.2021.)
11. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, (2021) *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje - Monopol*. Zagreb, Leksikografski zavod Miroslav Krleža. URL: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=41735> (5.1.2021.)
12. Ministarstvo financija (2021) *Proračun*. Republika Hrvatska Ministarstvo financija. URL: <https://mfin.gov.hr/proracun-86/86> (5.1.2021)
13. Porezna uprava (2019) *Primici i izdaci – opće odredbe*. Zagreb: Porezna uprava: URL: <http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Primiciizdaciopeodredbe.XML> (6.1.2021.)
14. SZZ. URL: <http://www.szz.hr/wp-content/uploads/2012/04/povijest-prve-pruge.pdf> (2.9.2020.)

POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA

Popis tablica:

Tablica 1. Rokovi predaje financijskih izvještaja proračunskih korisnika	5
Tablica 2. Financijsko izvještavanje poduzetnika	9
Tablica 3. Plan prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovine za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu izraženi u kunama	18
Tablica 4. Financijski plan prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovine za 2020. godinu i projekcija plana za 2021. i 2022. godinu u kunama.....	20
Tablica 5. Specifikacija rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine za razdoblje od 2020.-2022. godine u kunama	22
Tablica 6. Plan rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu u kunama	28
Tablica 7. Plan prihoda i rashoda HŽ Infrastrukture za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu u kunama.....	31
Tablica 8. Plan primitaka i izdataka HŽ Infrastrukture za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu u kunama.....	32
Tablica 9. Izmijenjeni plan prihoda i rashoda za HŽ Putnički prijevoz za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu u kunama	34
Tablica 10. Plan prihoda i rashoda HŽ Putničkog prijevoza za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu u kunama.....	35
Tablica 11. Planirani i ostvareni prihodi i rashodi poduzeća HŽ Putnički prijevoz za 2019. godinu u tisućama kuna.....	36

Popis grafikona:

Grafikon 1. Udio planiranih pojedinih prihoda u ukupnim prihodima poslovanja za 2020. godinu, %	19
Grafikon 2. Financijski plan prihoda za 2020. godinu.....	21
Grafikon 3. Planirani udio pojedinih rashoda u ukupnim rashodima poslovanja za 2020. godinu, %	26

Grafikon 4. Planirani rashodi za nabavu neproizvedene i proizvedene dugotrajne imovine za 2020. godinu %	27
Grafikon 5. Udio planiranih pojedinih rashoda poslovanja u ukupnim planiranim rashodima poslovanja za 2020. godinu, %	30
Grafikon 6. Udio planiranih pojedinih rashoda u ukupnim rashodima za nabavu nefinancijske imovine za 2020. godinu, %	30
Grafikon 7. Struktura ostvarenih prihoda HŽPP-a u tisućama kuna za 2019. godinu.....	38
Grafikon 8. Struktura rashoda HŽPP-a u tisućama kuna za 2019. godinu	39

Popis slika:

Slika 1. Javni sektor u Republici Hrvatskoj.....	6
Slika 2. Organizacijska struktura HŽ Infrastruktura d.o.o.....	15

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Ja, **Ivana Lovrić**, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog rada pod naslovom **Financiranje Hrvatskih željeznica** te da u navedenom radu nisu na nedozvoljen način korišteni dijelovi tuđih radova.

U Požegi, 12.2.2021. godina.

Ime i prezime studenta
